

Kolednice

Izšle so kolednice.

Književna družina «Luč» nam je podarila ravno za Božič drugo skupino knjig, in sicer:

Roman Slavka Slavca: **Ubogi Ustin**, ki se odigrava v goriški okolici.

Kmetisko povest znanega poljskega pisatelja Reymonta **«Tomek Baran»** v prevodu in z uvodom Franceta Bevka, ter

II. zvezek poljudno-znanstvenega zbornika «Luč» s sledečo vsebino:

J. Wilfan: Politika in etnika.

J. Agneletto: Gospodarsko stanje podeželskega prebivalstva v Julijski Krajini.

A. Širok: Pri naših upodabljalcih umetnikih.

I. Gerbec: Nekaj podatkov o glasbenem življenju po vojni.

A. I.: Hrvatske publikacije.

F. Kleinmayr: Naša šolska književnost.

F. B.: Nabozne publikacije.

F. B.: Knjižne izdaje I. 1927.

L. C.: I. dodatek k razpravi «Politično in upravna razdelitev Julijske Krajine za dobo do 30. novembra 1927».

Zbornik prinaša tudi eno polno slikami naših umetnikov.

Knjige na prodaj v vseh knjigarnah in v tiskarni «Edinost».

Cena vsem trem knjigam L. 4. Za pošiljavo po pošti poleg tega še pristojbina 60 stot. za vsako skupino knjig.

ROK ZA REGISTRACIJO AVTO-MOBILOV

Prometno ministrstvo sporoča, da je rok za spremembo registracije avtomobilov in za postavitev napisov kakor tudi električnih luči po novih predpisih izjemoma podaljšan do 29. februarja 1928.

Prizadeži se opozarjajo, da od 1. marca 1928, dalje avtomobili, ki ne bodo opremljeni z novimi napisi in novimi lučmi, ne bodo smeli voziti.

NE DELAJTE SI ŠERBI, kako bi obdarili svojo družino in prijatelje ob novem letu. Če vam je res mar, da izberete lepo novoletno darilo svojim dragim, naročite jim takoj «Naš glas», najlepši družinski list, ki jih bo obiskoval vsak mesec v novem letu, ako plačate borih 15 L. — Naročite ga že utri na naslov: Naš glas, Trieste, Isabella postale 348.

Pozdravi izseljencev.

Iz pokrajine San Juan v Argentiniji, kjer kraljuje v vsem svojem razkošju mila pomlad, pošiljajo pristranske pozdrave vsem fantom, dekletom, znancom in prijateljem in jim vdičijo srečno novo leto naslednjih fantje - izseljenci iz naših krajev: J. Prime, Vrblca pri Il. Bistriči; F. Udovčić, Jelšane; F. Kaluža, F. Čekada, J. Klarič, Dolenje; J. Gorup, Gabrije pri Vipavi; I. Štravos, Rjavčev; J. Matko, Priložec; A. Zelko, Nerin; F. Torkov, Bača pri Podbrdu, J. Pojuter, M. Zepiran, Kal pri Stržišču.

Iz našega urada

Vojne pokojnine za bive a. o. vojakne in njih družine.

Prosilec za vojno pokojnino ne moremo nikdar zadostno priporočiti, da je potrebna in stvari največja jasnost, posebno pri pisanju imen. V dobro obrazloženi prošnji naj se ne pozabi ime in priimek invalida ali pokojnika, oboetovstvo, materinstvo, datum in kraj rojstva. Če gre za prenos pokojnine naj se pazi na številko knjiznice in pozicijsko številko pokojnika.

Kar se tiče pokojnin prebivalcev reške pokrajine, je ministrstvo sklenilo decentralizirati posel, kar bo znatno pospešilo rešitev. Temutakem bo ves posel preiskave obavila reška prefektura in šele ko bodo akti povsem kompetentni, bodo odpravljeni v Rim.

Samo osebi je umevno, da je vse požurnice prosilcev iz reške pokrajine treba naslavljanj na reško prefekturo in ne v Rim.

Josip Lukač - Slope: V Vaši stvari potrebujemo natančnejših informacij. Pridite torej v naš urad.

Ivan Mrak - Vojsko: Vaš akt se je dne 19. II. 1927. nahajal na računskem dvoru pod pozicijsko št. 34860.

Dne 13. V. 1927. je bil predan vojnomu ministrstvu, da višja zdravniška komisija izreče svoje mnenje.

Peter Pol - Radčič: Vaše prošnje ni najti. Obnovite jo z vsemi potrebnimi listinami vred ter priložite dokaz (pošto potrdilo če je bilo poslano po pošti ali izjavo županstva če preko slednjega), da je bila prošnja res pravočasno vložena.

Lovrenc Štrajcar - Dolina: Vaš akt, znanovan na računskem dvoru s pozicijsko številko 23181, je bil predan generalnemu pravdnstvu, ki bo v kratkem izrekel svoj sklep.

Tereza vd. Zidar - Kazije: Vaše županstvo je v teh dneh odgovorilo računskemu dvoru: v prvih dneh januarja bo zadeva predana v oddelek za končno rešitev. Najbrže bo prišlo do sodne razprave.

Matej Karlovič - Materada: Manjkajo nekateri dokumenti. Pridite v urad za nadaljnje informacije.

Pavel Štok - Povir: Na razpravi dne 8/4/1927. Vam je bil rekurz oddan. O stvari bodele neposredno obveščen.

Frančiška vd. Pavliš - Idrija: Obljubljena nam je bila takojna rešitev; imate vpsolati pokojninsko knjiznico. V tem smislu Vam je bilo najbrže med tem časom pisano.

Ana Gruđen - Jeličič vrh: Posredovali smo ponovno v Vaši stvari ter upamo na rešitev v teku enega meseca.

Ivan Dujec - Škoflje: Vaš akt, znanovan na računskem dvoru s pozicijsko št. 23346 je bil 24. III. 1926. predan generalnemu pravdnstvu in od tam 14. 12. 1926. vojnomu ministrstvu, da višja zdravniška komisija izreče svoje mnenje. Smo požurili!

Jakov Petrovič - Mrzli vrh: Morate imeti v rokah vsaj kakšno pismo od finančne intendantice. Brez podatkov nam ni mogoče posredovati.

Ker se neizgovarja, je jasno, da posredovanju delavci pritiče pokojnina in sorazmerno svoje delanostnosti.

Jakov Črilenica - Marčana: Vaša prošnja, da bi se določila razprava, je nepravilna in preuranjena, ker akt ni še prišel v dotični oddelek.

Josip Tul - Maškovič: Vaš akt se nahaja na računskem dvoru od 7/5/1927 pod pozicijsko številko 36900.

Dne 18/11/1927 je bila ponovno naprosena višja zdravniška komisija pri vojnomu ministrstvu, da izreče svoje mnenje, katerega odlašajo že dalje kot eno leto z odgovorom.

Just Geržinič - Roč: Na računskem dvoru se je pod pozicijsko številko 33257 dne 1. XII. 1926. moral akt združiti z drugim znanovanim s št. 42294, ki se nanaša na isti predmet; skupni akt je bil dne 13. XII. oddan generalnemu pravdnstvu, da odloči.

Tajništvo.

Iz tržaškega življenja

Poskušan samomor starčka

Na nenavaden način je predpretekle noč skušal napraviti konec svojemu življenju 68-letni Josip DeMasutti, stanujoč v ulici Molina a vento št. 2. Okoli 2. ure si je v svoji podstrešni sobici, v kateri je vladala največja revščina, porinil med rebra žepni nož, hotel se na ta način prebosti srce. Toda obupni naklep se mu ni posrečil. Njegovo stokanje je privabilo ljudi iz bližnjega stanovanja, ki so poskrbeli, da je prihitel na lice mesta zdravnik rešilne postaje. Ta je podal nesrečnemu starčku, ki si je bil zadal precej nevarno, do pljuč segajočo rano, prvo pomoč, nato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je precej resno.

De Masutti ni hotel navesti vzrokov svojega obupnega koraka; dejal je le, da se je naveličal življenja. Temu pa je bilo najbrže v prvi vrsti vzrok beda.

Razne nezgode.

Ko se je 55-letni brezposelni pomorščak Peter Fabbro, stanujoč na Grot št. 315, prevčerajšnjim popoldne vračal iz urada paroplovne družbe «Libera Triestina», kamor je šel po mesečno podporo, se je na stopnicah spodtaknil in padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v stegnu. Nesrečni mož je bil prepeljan na dom, večeraj pa v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 5 tednih.

Pri delu v prosti luki V. E. III. je 62-letni težak Fran Bezek, stanujoč pri Sv. Ivanu - Vrdele št. 1026, padel s tovornega voza ter se pri tem pobil po glavi in si izpahnil desno roko. Z avtomobilom rešilne postaje je bil prevežen v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 10 dneh.

Včeraj popoldne je prišel iskat pomoči v mestno bolnišnico 46-letni kmet Ivan Nemanic iz Kerevca pri Roču; dal si je izlečiti poškodbo na desni roki, ki jo je zadobil doma pri delu, ko je prekladal hlode na dvorišču.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Minuta, ki meji leto 1927. in 1928.

Ljudje so jo čakali v mestu in na deželi, nekateri v veselju, s kupico sladkega vinca v roki, z veselo pesmijo ali ob zvoku prečernih poskočnic, drugi zopet morda z žalostjo in skrbjo na obrazu. Teh zadnjih je bilo morda še več kot prvih. To minuto, ki je bila zadnja v letu 1927 in šestdeseta v zadnji uri, hočejo na različnih krajih različno označiti. Ponekod ugašajo luči ter jih prižigajo šele tedaj, ko se porodi prva minuta v letu 1928., drugod jo oznanijo s hrupom in zvonenjem, ponekod celo z molkom.

V Gorici pa so jo sinoči kot tudi lani, ali bolje predlanskim oznanili z močnim strelom iz topa na goriškem gradu. In prišlo je novo leto ter prineslo, če drugače ne — vsaj sitnost pisarjem, ki se bodo dokaj časa motili, predno se bodo pri letnici privdili številki osem.

Prefekturni komisarij za nove občine.

Zadnjič smo v našem listu omenili, da bodo začasno vodili nove občine, ki so se stvorile iz manjših

občin, prefekturni komisarij. Prefektura je sedaj za občino Kojško (Števerjan in Šmartno) in Miren (Miren in Sovodnje) že določila imenovala prefekturne komisarije. In sicer za občino Kojško je določil cav. uff. Astolfo Fabioli, za občino Miren pa cav. Zingale.

Nov začasni upravitelj župnije v Gorici.

Po smrti monsg. Baubela, dosedanjega župnika sanroške župnije v Gorici, je knez nadškof dr. B. Sedej postavil za začasnega upravitelja omenjeno župnije duhovnika Josipa Jucha, ker se še ni rešilo vprašanje definitivnega imenovanja novega župnika.

Radi prestopka javne varnosti.

Radi prestopka javne varnosti so orožniki zaprli Jožefa Semoliča, starega 38 let iz Bistrice, toda stanujočega v Gorici v ulici XX. septembra št. 27.

Skorajšnja žrtve mraza.

Tudi v Gorici bi zadnji mrz kmalu zahteval človeško žrtve. Neka Filomena Fon, stara 26 let iz Trente, je prišla v Gorico, da si poišče službo kot služkinja. Zaman je romala od Poncija do Pilata, od ene gosposdine k drugi, povsod so že imeli služkinjo. Več dni se je tako mudila v Gorici, hkratu pa so ji ginila sredstva, ki jih je prinesla s seboj od doma od svojih prihrankov. In ostala je na cesti brez stotinke v žepu. In vsakdo ve, kaj se pravi ostati brez vseh sredstev v mestu, ko človek nima doma ne prijateljev ali znancev. In tako se je zgodilo, da so jo našli včeraj jutraj na tržaški cesti. Ležala je v jarku in bila že v nezavesti. Jeli so se pojavljati že na nji znaki zmrazjenja. Brž je bil poklican rešilni voz, ki jo je prepeljal v mestno bolnišnico. Tam so jo spravili v gorko posteljo in posrečilo se jim je — otieli jo.

Nov urnik na progi Čedad-Kobarid

Z današnjim dnem je stopil v veljavo na progi Čedad-Kobarid sledeči urnik:

Odhod iz Čedada (Barbette): 9.10, 13.30 in 18.50. — Prihod v Kobarid: 11.05, 15.25 in 20.45.

Odhod iz Kobarida: 6.30, 11.50 in 16.35. — Prihod v Čedad (Barbette): 8.25, 13.10 in 18.30.

Odprte lekarna.

Danes v nedeljo dne 1. januarja 1928. bodo v Gorici odprte sledeče lekarnice: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden lekarnice Pontoni, via Rastello št. 26.; do ene ure popoldne pa lekarni Kurner, Corso Vittorio Emanuele III. št. 4. in Alessani, Via Giose Carducci št. 12.

Popravi!

V včerajšnjem seznamu sklepov upravnega odbora goriške pokrajine sta odpadla pod B) Zadeve, ki so se odobrile le deloma ali pod gotovimi pogoji dva sklepa in sicer:

Gorica: Občinska komisija za ureditve trgovine: Rekurs Mihaela Sussiga radi odreke trgovske licence;

Ponikve in Anhovo: Pristop k Udrugu samobitnih čimteljcev. Sklepi, ki so na navedeni v včerajšnjem številku pod B.) (glej zgoraj) bi morali priti pod C.) Zadeve, o katerih se je izrazilo ugodno mnenje. To so sklepi glede nakupa nepremičnin goriškega mesta in glede odlokov za združenje posameznih občin v eno samo.

PRAPETNO - BRDO

Božični prazniki so minuli. Praznovali smo jih v veselju in sreči. Dež, ki je padal v petek na sneg in napravil pot neprehodno, je bil v soboto prenehal; nebo se je nekoliko razgnilo, da smo imeli pot k polnočnici dovolj lepo. Cerkev je bila natrpana ljudi, mnogi so prišli tudi iz sosednjih vasi, kjer nimajo polnočnice. Cerkevni pevski zbor na St. Viški Gori se je dolgo in pridno vadiel cerkvenega petja za praznike in je pri polnočnici in drugih malah pod vodstvom skladatelja g. Laharnarja prav lepo pel. S tem je pokazal g. Laharnar, da ga ni še utrudilo 40-letni trud, ko že toliko let s svojim pevskim zborom slovi po vsej Goriški in nastopa pri raznih cerkvenih slovesnostih.

V ostalem so bili prazniki nekoliko mokri, kajti vreme se je zjužilo, pričel je padati dež. Toda kmalu na to pa je zopet pritisnil mrz in danes so naša mladina že znova veseli, ker je pričelo zmrazovati. Padati je jelet znova sneg. In pričel se je primitiv in vaški zimski šport. Drsanje, ki je bilo pri nas še pred leti nepoznano, je prišlo tudi tukaj že do veljave. Veliko je tudi sankanje. Tudi šport na smučih je začel v naše kraje.

Kar se tiče županstva na St. Viški Gori, se ne ve, ali bo ostalo po novem letu še na sedanjem mestu, ali pa bo tudi naša občina priključena kakšni drugi občini. Prefektura v Gorici je bila že odredila, da ostane nedotaknjena in da se bo k naši občini pridružio še Seberje, toda Seberljci so se temu uprli in se prostovoljno pridružili županstvu v Cerkljem. Sedaj se ne ve, ali bomo pripadli županstvu v Cerkljem, ali sv. Luciji, interes cele planote, ki šteje skoro 5000 prebivalcev, pa pravi, da bi bilo najbolje, ako bi županstvo ostalo na St. Viški Gori. Upamo, da bodo oblastva spoznala to potrebo in ugodno rešila prošnjo, katero je odposlalo naše županstvo, kar je pač storilo imajoč pred očmi le dobrobit celokupne naše planote.

IDRIJA.

Zima in 19. — Nezgode na cesti. — Ogenj. — Nesreča v tovarni. Polnočnica in prazniki.

Sneg je zapadel letos zelo zgodaj. Prvi je bil južen in je kmalu sknel. Prvi južni veter ga je vzel. Potem smo bili nekaj časa brez njega, potem pa je zopet padel. Teden pred Božičem je bil silen mrz. Ljudje so se tiščali doma. Redek je šel na pot. Naš kraj je sicer vajan zim in trdega mraza, vendar na 19. topolmer že dolgo ni padel.

Ceste so bile pomrznile. Naradila se je poledica, ki je zelo opasna. Pretekli teden se je radi tega dogodilo več malih nezgod z avti, posebno na cesti od Sv. Lucije v Gorico, pa tudi na poti iz Sv. Lucije v Idrijo. Avtu se je zdrsnilo na opolzki poti, na kakem ovinku je zadnji konec neubogljivo silil v kanal ob cesti, ali po bregu nizdol. Takoj pod Solkanom je v petek obital nek kamion. Nazaj ni mogel, ker bi zašel v Sočo, naprej ni mogel, ker se mu je drselo. Stal je povprek na cesti in za dobro uro časa zadrževal ves promet. Blizu Deskel sta se srečala voznik s kamnjem in neki avto iz Gorice. Konj je po srečanju preskočil vzdolž bližnjega pota, avto se je komaj ustavil ob cestnem kamnu. Blizu Otaleža se je zgodilo nekaj sličnega. In sploh je bilo za avtomobiliste jako nesrečno in nevarno vreme. Naši ljudje so vajeni sličnih časov in poti, zato so oni dan vsi osebni avti, ki so šli v Gorico, in teh je bilo precej, oborožili zadnja koleca z verigami. V Gorici je seveda bilo zanimanje za to napravo precejšnje.

V rudniku še vedno gori. Poročali smo že, da je ogenj, in zopet, da ga ni nič, pa se je po mestu zopet govorilo, da ni, pa zopet da je. Sklepamo lahko, da ognja ne bodo tako kmalu pogasili in da bo še dolgo gorelo, ker gori kamen sam oz. žveplo, ki je v njem. Glavno je pa to, da nevarnosti ni nobene. Stalno so tam na delu delavci, ki gase, zasipajo in odkopujejo. Ogenj se razširila ne more in je omejen.

V onem predelu rudnika so že lani kopali. Tedaj se je na enem mestu odprla luknja, velika, da bi jo z moško pestjo lahko zamašili. Iz ene luknje je puhtel belkast dim, ki je smrdel po žveplu in dvignil živo srebro v toplomeru na 50° C. Tedaj so tam stalno opazovali ta pojav, ki pa je čez nekaj dni ponehal. Kdaj bo torej ogenj ponehal, ni še nič jasno. Preuranjeno so vse tozadevne vesti.

V rudniku še vedno gori. Poročali smo že, da je ogenj, in zopet, da ga ni nič, pa se je po mestu zopet govorilo, da ni, pa zopet da je. Sklepamo lahko, da ognja ne bodo tako kmalu pogasili in da bo še dolgo gorelo, ker gori kamen sam oz. žveplo, ki je v njem. Glavno je pa to, da nevarnosti ni nobene. Stalno so tam na delu delavci, ki gase, zasipajo in odkopujejo. Ogenj se razširila ne more in je omejen.

V onem predelu rudnika so že lani kopali. Tedaj se je na enem mestu odprla luknja, velika, da bi jo z moško pestjo lahko zamašili. Iz ene luknje je puhtel belkast dim, ki je smrdel po žveplu in dvignil živo srebro v toplomeru na 50° C. Tedaj so tam stalno opazovali ta pojav, ki pa je čez nekaj dni ponehal. Kdaj bo torej ogenj ponehal, ni še nič jasno. Preuranjeno so vse tozadevne vesti.

V onem predelu rudnika so že lani kopali. Tedaj se je na enem mestu odprla luknja, velika, da bi jo z moško pestjo lahko zamašili. Iz ene luknje je puhtel belkast dim, ki je smrdel po žveplu in dvignil živo srebro v toplomeru na 50° C. Tedaj so tam stalno opazovali ta pojav, ki pa je čez nekaj dni ponehal. Kdaj bo torej ogenj ponehal, ni še nič jasno. Preuranjeno so vse tozadevne vesti.

Znanost in umetnost

«Jubljanski Zvon»

Izšla je decembarska številka «Jubljanskega zvana». Vsebinska je sledeča: 1. Anton Novčan: Sveti se sveti Jeruzalem. 2. Vladimir Levstik: Hilarij Pernat (Konec). 3. L. Aenneus Seneka — A. Sovrè: Apokolokytosis — Potikvitev 4. Ivan Zorec: Obisk. 5. Ferdo Kozak:

Prijateljstvo — Tvoje oči. 6. Miran Jarc: Pesem — Zašli smo sred goščav. 7. Anton Ocvirk: Izar. — Pesem o pesmi. 8. Ivan Rozman: Hlapec Jernej na odr. 9. Joža Lavrenčič: Publius in Hissala (Konec). 10. Denis Diderot: Izvleček iz nekega angleškega dela o slikarstvu. 11. Anton Ocvirk: Zalostna. 12. Književna poročila: Viktor Steska: Slovenska umetnost (F. Mesesnel). — Marija Kmetova: Večerna pisma (Pavel Karlin). — Knut Ham-sun — Fran Albrecht: Glad (Pavel Karlin). — K. H. Meyer in A. Stojčević: Serbokroatičske Lesebo (Mirko Rupelj). — Hamza Humo: Grozdanin Kikot (B. Borko). — Siniša Paurnović: Iz kutova duše (A. D.) 13. Kronika.

«Sibirski punt»

V prevodu Iv. Vuka je izšel v Ljubljani zanimiv roman iz ruske revolucije «Sibirski punt», ki ga je spisal Pavel Dorohov. Roman je eno izmed najboljših del sovjetske literature. Dejanje v romanu je močno napeto ter tako tudi zelo privlačno. Vendar pa strogo umetniško razvito in napisano. Iz romana diha ona velika ruska duša, ki so jo cipisovali vsi veliki ruski književniki kot Gogolj, Dostojevski in Tolstoj. Uvod in kratki predgovor je napisal mladi slovenski književnik Bratko Kreft ter tudi podal kratko poročilo o sodobni ruski revoluciji. Knjiga se narača v vseh knjigarnah. Stane 15 dinarjev.

Državne nagrade za bolgarske pisatelje.

Bolgarska vlada podeli bolgarskim pisateljem vsako leto po več nagrad. Znano pa je, da je pri podelitvi teh nagrad precej krivična. Ze lanske leto je društvo bolgarskih pisateljev odločno protestiralo proti takemu načinu razdelitve in je nekatere skrivce se je obdržalo iz društva. Casopisje se je v mnogoterih člankih pečalo s to zadevo in ostro obojevalo način razdelitve. Pričakovati je bilo, da bo radi tega vlada v bodoče pri razdelitvi nagrad bolj previdna. Dolgo ni hotela objaviti rezultata za tekoče leto, ko pa jih je objavila, je javnost videla, kako malo se je naučila od javne kritike. Celotne nagrade sta dobila Stojanov in Zagorčinov; prvi za zbirko pesmi, ki jim je kritika očitala pomankanje originalnosti, drugi pa za literarni poizkus «Legenda za sveta Zofija». Ostali pesniki in pisatelji, ki so brez dvoma večji talenti, so dobili samo polovico nagrade; med temi so: Jordan Jovkov, Trifon Kunev, Dalčev, Pančo Mihajlov. To polovico nagrade pa so dobili samo pod pogojem, da morajo za isto vsoto oddati gotovo število svojih knjig. Tu sedaj ni govora o kaki nagradi, ampak samo o nakupu knjig. Vladimir Poljanov, eden izmed najnadarjenjših mlajših pisateljev, je bil kratkoma ločen. Casopis «Zlatorog», ki je sicer vladi priazen, pravi: «Na ta način je z nagradami doseženo haš nasprotno: namesto, da bi pomisle odlikovanje, jih odpravljajo.» Čudovito pri tem je, da so slikarji in glasbeniki z razdelitvijo nagrad vselej zadovoljni. To izvirna krivica iz tega, ker je razsodišče postavljeno iz ljudi, ki se na svojo stvar razumejo, medtem ko tvorijo razsodišče za literaturo sami diletantje.

Deset let ruske ksilografije.

V založbi leningradskega državnega muzeja za rusko umetnost je izšla bogata monografija znanega umetnostnega zgodovinarja Vojnova o razvoju in pridobitvah ruske ksilografije v zadnjih desetih letih. Delo nam izprtno prikazuje poteze moskovske in leningradске umetniške smeri, od katerih prva bolj eksperimentira, druga pa se opira na tradicije ruske ksilografije. Delo govori tudi o sodobnih ruskih ksilografih, in jih primerno oceni.

«Sanje».

Angleški pisatelj Wells je neustrudno pri kazovanju neumnosti našega sveta iz prihodnosti. V romanu «Sanje» nas popelje med bodoče ljudi, v tisti svet sanj, ko živi človeški rod v medsebojni ljubezni in gledajo prebivalci na zgodovino današnjih dni kot na

strašno, bajne sanje. Neki državljani nove dobe predava leta 3827, svojim sročnim sodobnikom a strašni usodi nesrečnih Evropejcev dvajsetega stoletja. Iz izsajane idealne bodočnosti se Wells ozira v naš svet in kritizira naše socialne in druge naprave. Kakor druge pisateljeve knjige, je tudi ta knjiga zelo modra in vredna, da mislimo o nji.

Radivoj Rehar: Koromandija.

Pesmi za mladino. Strani 48. Cena 12 Din. Tisk Ljudske tiskarne. — Pod tem naslovom je izšla te dni v Mariboru prva zbirka mladinskih pesmi našega iz slovenskih revij poznane pesnika Radivoja Rehara. Zbirka obsega 28 pesmi, ki se odlikujejo po svoji svežini in po prekrasnih, večinoma narodnih motivih, tako da bo najprijetnejše, božično in novoletno darilo za deco. Knjižica, ki je tiskana na finem in močnem papirju, je izšla v samozaložbi in je opremljena z lepo naslovno stranjo akad. slikarja prof. Janeza Mežana. Naroča se pri avtorju v Mariboru, Tattenbachova ul. 19.

Moderniziran Gogolj.

Moderni Ruci imajo slabo navado, da mnogo šarijo in popravlajo okrog svojih starih klasičnih pesnikov in pisateljev. S posebnim veseljem so se spravili na Gogolja. Znano je že, na kakšen način je moderniziral njegovega «Revizorja» slavni boljševiški resicer na zelo nesramen način (Kaverin je pred kratkim moderniziral njegovo novelo «Nose» in sicer na zelo neramen način (Kaverinov junak namreč ne izgubi nosa, ampak nek drugi ud, ki ga radi spodobnosti ni mogoče ne zapisati in ne imenovati). Neki Alfred Balte je njegove «digrlice» za Gogolja na novo predelal. Da je mera polna, se je neki dolejšez neznani Barkanov spravil na Gogoljevo povest: «Kako je prišlo do tega, da sta se sprla Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič». Tej povesti je pripisal Barkanov nov konec, ki pripoveduje o tem, kako sta se Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič znova spravila. Seveda je povest prenešana v novejši čas, to je v čas revolucije in državljanske vojne. Sprava teh dveh neumnorčij junakov se izvija v neki ječi, v katero sta bila zaprta radi prestopka nekega sovjetskega praznika. Povest v tej obliki sicer ni neizmisljena, toda veliko vprašanje je, če bosta junaka v tej obliki doživela isto nesramnost kakor Gogolja Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Nesreča ljubezen

Dvajsetletna Marija Di Rosso iz mehanik Albert Leombroni, oha iz Vasta v pokrajini Chieti, sta se imela rada, toda njegovim staršem ni ugajala sinova iz njenke in so se zato upirali njuni združitvi. Radi tega se je poskušala nesrečna Marija v teku enega leta že dvakrat zastrupiti, toda v obeh slučajih so ji pravočasno izprali žilode. Tudi tretjič je poskušala samomor, a tudi sedaj brez pravega uspeha. Pravkar jo je bil prišel k njej njen Albert in ji izjavil, da se je vdal staršem in zahtevam in da jo radi tega pušči. Nato je hitro zapustil njeno stanovanje, da bi ga ne premotile njene solze in njeni vzdihli. Ko jo stopil na ulico, je začel nad sabo klic: «Adijo Albert», pogledal je gori in videl Marijo, stoečo na oknu tretjega nadstropja. V tem se je pa že vrgla na ulico, Albert je razprostri roke, da jo ujame, toda njeno telo je padlo s tako silo z višine dvanajstih metrov nanj, da ga je podrla. Ona ni dobila nobene neznanje ne notranje poškodbe, njemu se je pa zlomila hrtenica.

Tri mesece v čolnu

Na kalifornski obali so dobili čoln, na katerem je bilo trinajst izstradanih angleških mornarjev. V tem čolnu so se podili dva in devetdeset dni po oceanu. Sodi se, da gre pri tem za preostalo moštvo kake tihotapske ladje z alkoholom.

(Dalje na VI. strani)

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prolosti (87)
Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

Ljubavne prigodbe, ki jih je doživel s Katarino in Šarloti, in ki so se tako žalostno zaključile, so bile madama La Pompadour dobro znane. Dobro je vedela tudi za njegovo razmerje z madamo de Nean in s številnimi drugimi, pa vse to je je zahvalno. Poznala je pač življenje od vseh strani in je razumela, da se morajo moške včasih malo «pozabavati». Ali kar je zdej dogajalo med njim in Anico, je že presegalo meje. Ko bi Anica bila postala znana, bi brez dvoma prejel hiti dvorni miljenec, odvzeta bi mu bila moč in znatno bi izgubil tudi glavo. One druge, ki jih je radi njihove lepote začasno oboževal, je za lahko poizkus, ko se je zadostno naigral z njimi ali ko

mu je madama La Pompadour tako ukazala — toda njegova sedanja strast od Anice je postala trdna in nepremagljiva stvar, ki obeta nadvladati vse njegovo življenje. Tega pa kraljeva priljeznica ne bo hotela dovoliti, rajši ga uniči.

Tako, niti v najboljšem trenutku se mu ni porodila v glavi misel, da bi se z Anico poročil. Ideja sama na sebi je bila tako gorostasna, da se mu je zmračilo čelo. Ni se poročil s Katarino,

Srečno in
veselo
NOVO LETO!

Novoletna priloga „Edinosti“ 1. I. 1928

Srečno in
veselo
NOVO LETO!

FRAN ŽGUR:

Kaj bi vam zapel

Kaj bi vam zapel?
O pšenički,
krotki ptički,
v žiti skriti jerebički —
z deco nežno petpediti?
O spokornici lisički,
ki ji do kokošk nič ni?
— Kaj bi vam zapel,
da bi vas kot gibke ribke,
v mrežo pesmi vjel? —

Vse so lepe —
— ta in ona!
Pesem vsaka, božja struna
iz srca v srce se staka;
— je kot luna,
ki pogleda
v lička blede
detetu izza oblaka...

Naj že poje kralj Matjaž —
čine slavne Žužamaža —
lepa je — le slepa tista
od nevernega Tomaža!

Kaj vam pravim

Kaj vam pravim — bici buci —
slabo je te kratke dni,
slabo je te dolge tedne,
ko kaj v loncu deti ni;
kisa repa, kisto zelje,
suha svinjska kost je v mi.

Kdo bi tožil — bici buci —
pride že pomladni čas,
solnce bode posijalo,
prebudilo cvetni kras,
češnje bodo dozorele —
pol za nas in pol za vas.

Živali imajo veselico

«Bomo plesali,» so psički dejali.
«Godba bo mačja?» so mačice.
«Godba bo mačja,» beseda je
lsratja.

«Kaj domo jedle?» so mačice
lpredle.

«Mleko in žgance,» smo čuli
lskrjance.

«Kaj bomo pili?» so kosi zavpili.
«Čeber medice,» je glas verice.

«Kje pa bo ples?» se je vtaknil
lčmrly vmes.

«V peči v tej hiši,» dejale so
lmiši.

Da bi ne bili otroci pospali,
biti bi lahko se z njimi igrali.

MRAK

Podkev poje: hop, hop, hop,
črn konjiček gre v galop;
čez gorice, čez stezice,
čez polje in v odice
kakor veter naglo gre,
da zbosi si vse noge.

Pod goro kovač stoji,
srašno strašno se drži.
Konj pridirja: «Kuj, kuj, kuj,
stiri mi noge podkuj!»
Zlate podkve na noge,
zlate uzdo med zobe;
preden sine prvi dan,
biti moram podkovani!

Pod goro kovač stoji,
strašno strašno se drži,
kuj konja prav do dne,
kaže bele mu zobe.
Sine dan — konj spne se vznak
in izgine — bil je mrak.

Pod goro kovač stoji,
še bolj strašno se drži;
vso noč z zlatom je koval —
kdo mu bo plačilo dal?

Trije lenuhi

Zivel je kralj, ki je imel tri
sinove. Vse enako je ljubil, zato
ni vedel, kateri naj bi bil kralj
po njegovi smrti. Ko se mu je
približala smrt, je poklical vse
tri k svoji postelji in jim dejal:
«Dragi sinovi, mislim sem in raz-
mislim, komu bi dal kraljestvo.
Ta, ki je najbolj len izmed vas,
naj kraljuje».

Najstarejši sin se je oglašil:
«Če je tako, oče, je kraljestvo
moje. Tako sem len, da če ležim
in se mi hoče spati, iz lenobe ne
zaprem oči, da bi zaspal.»

Srednji sin je govoril: «Oče,
kraljestvo je moje, zakaj jaz
sem tako len, da se grem pri
ognju in si raje sežgem pete,
nego da bi umaknil noge».

Najmlajši sin je dejal: «Oče,
kraljestvo je moje, zakaj moja
lenoba prekaša vse: če bi me
imeli obesiti in bi imel vrv že
zadrgnjeno okrog vratu, pa bi
kdo pristopil in mi dal v roko
oster nož, naj prerežem vrv in
se rešim, bi iz gole lenobe ne
dvignil roke tako visoko.»

Ko je oče to slišal, mu je de-
jal: «Ti si se najbolj odrezal,
ti boš bodoči kralj.»

Silvestrov večer v Torskem

France Bevč

Bilo je leta tisoč devetnajsto
šestnajstega. V zamazane uni-
forme oblečene so nas vlačili po
tujih zemljah, potiskali so nas
pod strehe tujih hiš; bili smo
sebi in drugim v napotje. Dejali
so nam, da je vojska in da smo
vojaki. Mi v resnici nismo ve-
deli, čemu smo na svetu.

O božiču smo čepeli v buko-
vinski vasi Sadowa, ki se je
razprostirala na malem gričku.
Hišice so bile majhne in ubor-
ne, do nizkih streh zasnežene.
Vojaki z družinami vred smo
jih napolnili do zadnjega kot-
tička in še povečali njih revšči-
no. V nezdruženem vzduhu smo
prejevali in prespali vse noči.

Par dni po božiču smo odšli.
Težko obloženi smo stopali po
suhem, novozapadlem snegu.
Nismo poznali počitka. Vzpe-
njali smo se v ovinkih čez po-
božja holmov, ki so bili pusti in
prazni. Šli smo čez polja, na ka-
terih so zijali na desnici in na
levici od bojev posejani grobovi.

Dospeli smo do gozdov. Prvič
v svojem življenju sem slišal njih
presenetljivo godbo. Ne vem, če
samo v ravnini tako čudovito
pojo gozdovi v vetru; zdelo se
mi je, da slišim ogromne brneče
strune. V naših gorah tudi v vi-
harju takega petja nisem slišal.
Če bi te godbe gozdnih drev-
es ne bil slišal, bi ne mogel do
dna razumeti neprimerno lepih
opisov gozdov, ki nam jih poda-
jajo poljski pisatelji.

Tretji dan marša smo prišli
v Repužince, veliko požgano in
razdejano vas poleg Dinjestr.
Naslednje jutro nas je znova
objela ravnina, dokler ni konč-
no pred nami zazijala zaseka,
ki je padala v globoko strugo
mogočne reke. Dva mostova sta
ležala razbita v vodi, čez tretje-
ga smo korakali mi. Prišli smo
v požgano in razdejano mesto
Zaščički.

Ta dan marša je bil težek.
Cesta se je vlekla v globoki za-
seki, polni zametlega snega, ki
se je izmikal in prašil pod no-
gami. Vsak hip se je kolona us-
tavljala. Vzdolž dolgega ovinka
ceste je rastle visoko grmovje.
Zašli smo med drevje, ki pa je
zopet izginilo za nami. Cesta se
je vlekla v neskončnost; zdaj je
padla, zdaj se je zopet dvignila
na valovitem svetu. Nenadoma
smo zavili v glavne ceste na
stransko pot, se zgnatli v vrste
po dva in dva, slednjim po eden;
stopali smo z veselimi koraki,
blizali smo se cilju.

Prišli smo v eno najžalostnej-
ših sotesk, kar sem jih videl na
vseh poti. Kakih petnajst bori-
nih, lesenih, z blatom ometanih koč
je viselo na bregovih in pokri-
valo dno soteske. Vse koče so
imale po eno samo izbo in nič
drugače, nekatere če veže ne.
To je bila vas Torski.

Bilo je baš na Silvestrov večer.
Spomnil sem se nanj; mor-
da sem si radi tega tako živo
vtisnil v spomin okolico, v ka-
teri sem ga «praznoval».

Razdelili so nas po kočah. Iz-
be so imele nizek strop, bile so
brez podob, stepana ilovica je
prašila, pod snežnimi nogami
se je delalo blato. Redke podobe,
ki so visle na stenah, so gle-
dale začudene na nas; sveti Ni-
kolaj in Mati božja Čenstohov-
ska sta bila skoraj v slednji ko-
či. Edina miza je bila v hipu za-
sedena. Med pečo in steno je
stala ogromna postelja.

Ne peči ne postelje se nismo
dotaknili, to dvojce je ostalo za
družino, vse drugo je bilo naše.
Peči so bile visoke, zadaj v ste-
ni so imele vdolbino, da bi od-
rastel človek lahko spal v nji.
V tem kotu so se greti otroci.
V peči so kurili iz izbe. Vse družin-
sko življenje se je odigravalo v
tem ozkem in tesnem prostoru;
tu so kuhali in jedli, molili in
se razgovarjali, se ljubili in
spali.

Vsemu temu življenju smo
bili priča mi. O božiču in o no-
vem letu, v žalostnih in veselih
dneh. Prihajali smo trudni in
hrupni za eno noč, se vrnili med
nje, šteli njih grizljaje in zagre-
nili se njih molitev.

Nihče nam nikoli ni dejal be-
sede, očitalo so nam njih oči. Ni-
koli ne pozabim očitaločega po-
gleda ženske na Silvestrov večer,
ko smo v Torskem vstopili
v njeno borno kočico. Bila je še
mlada, ali njene ustnice so bile

modrikaste in oči tako zardele
in otekle, kakor da jo muči ne-
znano težka kuga.

Gledala je par trenutkov, nato
je odprla usta:
«Kdaj bo konec? Povejte, kdaj
bo konec!»

Skomizgnil sem z rameni. Ta-
krat nismo govorili nikoli ni-
česar, le z ramami smo zmigo-
vali in s tem smo povedali vse.

Zenska je pokazala za pet. V
zapečku je čepel otrok, ki je
imel veliko glavo in drobno te-
lesce. Bila je deklica, držala je
kolenca pod brado in se zama-
trudila, da bi s prekratko sraj-
čko zakrila svojo nagoto. Njene
oči so bile velike, globoke, ne-
prestanje je mežikala z njimi.
Poleg nje je ležal v cunj zaviti
otrok. Bil je kakke tri leta star
deček, bled in upadel ter je spal.
Njegova lica, ustnice, brada in
čelo, vse skupaj je bilo sinjkaste
barve.

«Ali je bolan?»

Zenska je prikimala in se o-
brnila do vojaka, ki jo je prosil
prvo moke, nato krompirja: «Ni-
mam. Mož je pri vojaki. Boda,
boda.»

«Ima, baba, pa noče dati,» je
dejal vojak iz nevolje nad stra-
dežem.

Zenska je sedla k peči, v ka-
teri je pojmal ogenj. Ko je bil
čas za večerjo, ni kuhala, vzela
je bolnega otroka v naročje in
mu pela. Pesem je bila ena iz-
med tistih uspavank, ki odpi-
rajo materine prsi in pretakajo
srčno kri v otroka, da mu ni
treba večerje. Otrok je potišal
in zaspal.

Preteklo je že dve uri v noč,
ko je vstopil velik in suhljat
človek, ki so mu otroci dejali
«stric». Ta je prinesel lonček
mleka in kos kruha. Imel je čr-
nikasto brado in zelo vdrt lica.
Sedel je sključen na robu po-
stelje, tiščal roki med kolena in
kakor z izjokanim obrazom gle-
dal v njih usta, ki so jedla kruh.

Mleko je bilo za bolnika, ki ga
je neprestano žejalo, da je o-
bračal glavo po njem in ga ved-
no z nova zaželel.

«Jutri bo novo leto,» je spre-
govorila ženska iz tihote, ki je
nastala, ko so vojaki polegali po
tleh in po klopeh.

«Bo, ako hoče Jezus Kristus,»
je odgovoril možki in se prekri-
žal.

Nato je utihnilo vse. Stric je
legel oblečen v posteljo in se
pokril z raztrgano kožuho. Ob
njegovih nogah sta ležala o-
troka. Deklica je v hipu zaspala
in se ni prebudila. Deček je ble-
del v vročici, iskal pijačo, se zo-
devl in zdaj pa zdaj zaklical:
«Mama, mama!»

Mama se je oglašala izza peči:
«Tiho, moj mali, tiho!» Slednjic
je vstala, prižgala s trdom
smrdčo vžgalico in mu ponu-
dila požirek mrzlega mleka.

Tisto noč sem imel službo in
nisem smel leči ne spati. Sedel
sem na tla in se oslonil s hrb-
tom k peči ter se boril s span-
cem. V izbi je bila tema; le v
malih oknih, v katera se je zdaj
pa zdaj zaganjal veter, je sijal
medel odsvit snega. Težka, po-
časna sapa trudnih ljudi je bila
slišna iz mraka. Enakomernost
je pretrgal tu pa tam globok
vdih. Bil sem tik postelje in
sem slišal sapo otrok. Lahko,
zdravo sapo deklice in podgre-
tavajočo sapo vročičnega otro-
ka, ki se je od hipa do hipa
spreminjala v ječanje, kakor da
mu leži mora na prsih.

Tako čudno je bedeti v tem-
ni izbi, ki je polna spečih ljudi.
Človek izbira iz sapa poteze njih
obrazov, njih misli in njih teža-
ve. Vse se prepleta v človeku,
doznatki so silnejši, misel gre
bogve kam, neznana groza okle-
pa človeka, kakor da ga objem-
lje sto nevidnih rok in ga pri-
klepa nase...

Deček se je prebudil, kakor
iz sanj je vzkičnil iz ene sapa
in nato zajokal. Nekaj ljudi se
je zganiilo v spanju. Mati je spa-
la trdno spanje izžetega člove-
ka, brez slišne sapa, kakor da
je mrtva; zdajci se je prebudila
iz smrti v življenje, a predra-
mila se ni. Možki v postelji se
je dvignil in jo je poklical:

«Natuška! Natuška!»

Prenehala je sposti, odprla je
usta in oči. Stopila je na klop
poiskala z roko vžgalico, ki se
ji ni hotela vžgati.

Prižgal sem vžgalico jaz. V
briljavi ni bilo olja, sveče niso
imeli pri hiši. Prijela je otroka
in mu ob dogorevajočem pla-

menčku pritiskala lonček z
mlekom na vročo usteca.

«Kaj bi rad, Vanek?»

«Piti, piti...»

In je pil dva požirka, nič
več. Ob drugi vžgalici sem vi-
del njegov zasneli obraz in oči,
ki so gledale mežikaje v svet-
lobo in ugašale.

Tisto noč mi je bil ta otrok
neznano blizu. Iz sijajnih vese-
lic (Silvestrova večera, ki si
jih je slikala moja domišljija v
temi, je vstajala beda teh otrok,
bolezen dečka, ki je ležal pri no-
gah svojega strica, trpel v vro-
čičnih sanjah, se vsak hip pre-
bujal in prosil za požirek pija-
če. Vsak hip sem mu prižgal
vžgalico in videl v gasnočem
plamenu materino roko, ki se je
spenjala po njem in mu nosila
lonček k ustom. Vselej sem vi-
del znova vročičen pogled otro-
ka, ki je strmel v dogorevajočo
svetlobo in dvojce razpokanih
ustnic.

O polnoči sem posvetil na
uro. Deček je mirno spal, kakor
da je ob koraku v novo leto pre-
nehalo trpljenje. Njegova mati
ni spala, vprašala me je:

«Koliko je ura?»

«Dvanajsta.»

«Dvanajsta,» je ponovila bolj
glasno nasproti bratu. «Novo le-
to je, Nikolaj. Čuješ?»

«Čujem,» je odgovoril ta. Go-
spod Jezus Kristus napravi kon-
ec temu. Želim ti srečo, Natu-
ška! Da se ti mož vrne, da ti
otrok ozdravi.

«Daj, Jezus!» je zastokala
ženska polglasno.

Nikolaj je pričel moliti, nje-
gov polglasni šepet se je pre-
pletal z vdihni spečih.

Naslednje jutro je bil vihar;
sneg nam je metel v obraz,
svinčeni oblaki so viseli na ne-
bu. Premraženi in in trudni
smo šli v neznano, proč od va-
se Torski, proč od otrok, ki
so bolehal v mrazu in bedi...

Pravljica o cepcu

Neki kmet je šel s par voli
orat na polje. Ko je prišel na
njivo, so začeli živalim rasti ra-
gov in jim rasti kar naprej ta-
ko naglo, da ju, prišedši domov,
ni mogel več spraviti v hlev. K
sreči je baš prišel mimo neki
mesar. Temu je kmet prodal
oba vola in napravil z njim tako
kupčijo, da je moral kmet pri-
nesti mesarju vrečo repnega se-
mena, zakar mu je obljubil me-
sar plačati za slednje zrno po
en tolar. Kupčija je bila dobra.

Kmet je šel domov, naložil re-
pnega semena in hitel k mesar-
ju. Mesar mu je plačal, kot sta
se bila dogovorila; če bi ne bil
izgubil enega zrna, bi bil imel
en tolar več v žepu. Ko se je
vračal domov, je videl, da je iz
izgubljenega zrna zrastle drev-
vo, ki je segalo do neba.

Kmet si je mislil: «Zdaj je
priložnost, da pogledam, kaj de-
lajo angelci v nebesih.»

Splezal je na drevo in po
njem do nebes ter gledal, kako
angelci mlatio oves. Ko je tako
zija, je opazil, da se drevo, na
katerem je stal, maje. Pogledal
je na zemljo, in videl, da mu
drevo seka izpod nog.

«Če boš tako globoko padel,
bo slaba zate,» si je mislil kmet.
Ker si ni vedel drugače poma-
gati, je vzel ovsene slame, ki jo
je ležalo vse polno okrog, in si
spletel iz nje dolgo vrv. Pograbil
je tudi sekuro in cepce, ki sta
bila baš pri rokah, nato se je
spustil po vrvi navzdol. Ko je
priletel na zemljo, je zadel na
globoko jamo in padel vanjo.

Prava sreča, da je imel sekuro
s seboj, s katero je izsekal stop-
nice in se rešil. Cepce pa je ka-
zal ljudem, da so mu vse ver-
jeli, kar jim je pripovedoval.

«Ali nisem celo leto spal?»
vpraša. «No, da; prejšnje leto
sem šel spat, to leto sem se pre-
budil.»

Ta dovtip je star; sedanji rod
ga je pododaval od pradedov,

menčku pritiskala lonček z
mlekom na vročo usteca.

«Kaj bi rad, Vanek?»

«Piti, piti...»

In je pil dva požirka, nič
več. Ob drugi vžgalici sem vi-
del njegov zasneli obraz in oči,
ki so gledale mežikaje v svet-
lobo in ugašale.

Tisto noč mi je bil ta otrok
neznano blizu. Iz sijajnih vese-
lic (Silvestrova večera, ki si
jih je slikala moja domišljija v
temi, je vstajala beda teh otrok,
bolezen dečka, ki je ležal pri no-
gah svojega strica, trpel v vro-
čičnih sanjah, se vsak hip pre-
bujal in prosil za požirek pija-
če. Vsak hip sem mu prižgal
vžgalico in videl v gasnočem
plamenu materino roko, ki se je
spenjala po njem in mu nosila
lonček k ustom. Vselej sem vi-
del znova vročičen pogled otro-
ka, ki je strmel v dogorevajočo
svetlobo in dvojce razpokanih
ustnic.

O polnoči sem posvetil na
uro. Deček je mirno spal, kakor
da je ob koraku v novo leto pre-
nehalo trpljenje. Njegova mati
ni spala, vprašala me je:

«Koliko je ura?»

«Dvanajsta.»

«Dvanajsta,» je ponovila bolj
glasno nasproti bratu. «Novo le-
to je, Nikolaj. Čuješ?»

«Čujem,» je odgovoril ta. Go-
spod Jezus Kristus napravi kon-
ec temu. Želim ti srečo, Natu-
ška! Da se ti mož vrne, da ti
otrok ozdravi.

«Daj, Jezus!» je zastokala
ženska polglasno.

Nikolaj je pričel moliti, nje-
gov polglasni šepet se je pre-
pletal z vdihni spečih.

Naslednje jutro je bil vihar;
sneg nam je metel v obraz,
svinčeni oblaki so viseli na ne-
bu. Premraženi in in trudni
smo šli v neznano, proč od va-
se Torski, proč od otrok, ki
so bolehal v mrazu in bedi...

pri nas je baš tako poznan kot
na Štajerskem.

Edino, kar kmeta na ta dan
skrbi, je to, da mu ne stopi kaka
stara ženska v hišo. Ta bi po-
menila nesrečo za vse prihodnje
leto. No, če pa pridje mladenič,
je sreče več kot dovolj; sprej-
mejo ga z velikim veseljem. V
prejšnjih časih so ga za dobro-
došlico celo pogostili.

Tudi ta vraga je še dandanes
močno razširjena. Le koledniki,
ki so nekaj hodili od hiše do
hiše in peli lepe stare koledni-
ške pesmi ter bili zato obdaro-
vani z denarjem in blagom, so
malone docela izginili.

S tem pa so noveletne navade
že izčrpane. Le ena je, ki je o-
hranjena v naših gorah do naj-
novejšega časa in jo tudi na
bližnjem Gorenjskem poznajo.
O polnoči, ko odbije v cerkve-
nem zvoniku dvanajsta ura, se
sosedje podvzajo, kdo bo prin-
esl prvi od bližnjega studenca
vode domov. To vodo imenujejo
«zlato» vodo.

To ime izhaja brzokone iz baj-
ke, ki sem jo slišal od deda, in
ki je prišla do njega od ust do
ust: «Zivel je kmet, ki je šel na
novo leto o polnoči prvi po vo-
do. Ko jo je natočil, je bil škat
tako težak, da ga ni mogel dvig-
niti. Pogledal je vanj in glej, bil
je poln zlata.»

Bržkone je bil prvotni namen
in pomen natakovanja vode o no-
vem letu drugačen in je bajka
pozneje nastala. Bilo je posve-
čenje novega leta, prvi dar zem-
lje, ki so ga pokusili ljudje in
živali z željo, da bi zemlja v bo-
dočem letu ne bila skopa in bi
obilo, obilo plodila, jih stila in
pojila.

Bodi kakorkoli — ko sem bil
majhen, me je ded prvi uvedel v
skrivnosti «zlato» vode. Prazil je,
da nisem prespal polnočne ure;
ždel je v ždiči in lovil minute.
Ko je malo manjkalo do pol-
noči, je šel pred hišo. Ne hišna,
cerkvena ura je kazala pravi
čas. To je bilo težko doznati; le
v tihih nočeh je bila slišna oblo-
ška ura iz nasprotnega hriba.
Kdor bi vodo natočil prej, bi va-
ral samega sebe, če bi jo točil
pozneje, bi te prehitel sosed, ki
je baš tako živo prežal na udar-
ce ure in ni zamudil prave mi-
nute.

Ali, kadar so zazveneli prvi
udarci polnočne ure in se je ded
nemo ozrl name! Kot mačka
sem se splazil bos do korita in
v hipu natočil vode ter bežal z
njo, ko so sosedovi koraki šele
zveneli v brezpetnikih po klan-
cu. Ded se je smejal skozi brez-
zobe čeljusti; v škaflu ni bilo
zlata, vrhana mera zadovolj-
stva je bila v njem.

Te navade polagoma izginja-
jo. Nekateri so točili vodo ob
zori, nazadnje so opustili tudi
to. Srečnejši radi tega niso. Več
sreče je bilo v upanju in veri,
da bo morebiti studenec odprl
svojo zakladnico in nasl suhe-
ga zlata...

F. B.

BABA VEŠČA

Zivela je deklica, ki je bila
svojevoljna in trmasta kot le
kaj. Če so ji starši kaj ukazali,
ni ubogala; kako naj bi se ji do-
bro godilo?

Nekoga dne je dejala svojim
staršem: «Toliko sem slišala
praviti o babi Vešči, da ne mo-
rem prestajati, šla bom k nji.
Ljudje pravijo, da se take čudo-
vite stvari godé v njeni hiši, da
sem postala že preveč rado-
vedna.»

Starši so ji prepovedali hoditi
z doma in so ji dejali: «Baba
Vešča je zlobna ženska in dela
razne Bugu nevedne groblje;
če greš k nji, nisi več naša.»

Toda deklica ni nič marala za
prepoved svojih staršev, napra-
vila se je in šla k Vešči.

Ko je prišla k nji, jo je vpra-
šala starka: «Zakaj si tako
bleda?»

«Ah,» je odgovorila in se tre-
sla po vsem telesu, «prestrašila
sem se tega, kar sem videla.»

«Pa kaj si takega videla?»

«Na vaših stopnicah sem vi-
dela črnega moža.»

«Ta je bil ogljar.»

Novo leto na Japonskem

Največji japonski praznik je novo leto. Slavnosti se začnejo trinajstega decembra in končajo s petim januarjem. S to praznovanjem se združijo razni narodni običaji. Večina teh navad je prista japonska posebnost. Japonske ulice dobijo v novoletnih dneh docela novo lice. Prebivalstvo drvi na ulice. Ljudje hitijo od hiše do hiše, od prijatelja do prijatelja, od znanca do znanca in si voščijo kar najsrečnejše novo leto. Voščijo si tudi popolnoma neznani ljudje med seboj. V tem oziru na Japonskem ni nobene razlike med siromakom in bogatinom.

To častitavo prične o mraku na Silvestrov večer in traja celo noč do jutra. Posestniki so dobrodošli vsak čas. Tudi medsebojno obdarovanje je običaj tega narodnega praznika. Prvi dan praznovanja prinašajo ljudje še pred zoro vodo iz studenca, ki jo imenujejo «mlado» vodo. Tega dne ne smejo čistiti v hiši, da ne preženejo srečo iz nje. V slednji hiši pa spečejo poseben kolač, ki je tako velik ko hlebec sira.

Japonci poravnajo na novega leta dan vse dolge, ki so jih naredili v prejšnjem letu. Če pa se posreči dolžniku, da se skriva pred upnikom, je njegov dolg izbrisan. Radi tega vršijo upniki na svoje dolžnike pravcati lov. Kljub temu se marsikomu posreči, da uide na starega leta dan; ta je novega leta res lahko vesel.

Na Silvestrovo

Gospod Silvester Ostružnik sedi v starem naslanjaču in čaka na pismo. V sobi je mrzlo. Pa kako naj bo drugače na zadnji dan leta, ko peč ni zakurjena in se toplota na prostem noče vzdigniti nad — 10° C? No, gospod Silvester Ostružnik se ogreje s staro rdečo odejo so postelje, obje stari gorke šlape, natakne čepico vrh plešaste glave in ždi v mraku...

«V bližnji cerkvi zvoni k večericiam in blagoslovu», vzdihne, «da se ljudje svečano in pobožno poslovijo od starega leta. V domačem krogu, v gostilni ali kjerskosti počakajo potem prihod novega leta... Vino bo teklo, pesni bodo donele, čestitki bodo drug drugemu... Toplo in veselo jim bo pri srcu... Nočjo ne bo več pošte! (S svojimi kratkovidnimi očmi ugotovi, da je polsetih.) Pridejo pa jutri čestitke, kakšno darilce od mojih otrok, moja pokojnica, morda celo nagrada za mojo knjigo... Knjižgovodstvo za trgovske šole in za privatno porabo... Tistih izgovorjenih in obljubljenih 750 kronic čakam že od sredi decembra... Z gotovostjo sem računal, da jih pošlje založnik. Anti je pozabil? Ali ni prav tako! — Dobro kupijo, je napravil mož z mojo knjigo... Dve leti sem jo pisal in brul si na onih borih 750 kron... In vendar, kako dobro bi mi zalegal ta znesek! Koliko tega sem si mislil nakupiti s tem denarjem! Predvsem dva metra bukovih drv, par novih hla, dve volneni srajci, zimsko suknjo bi bil dal obniti za praznike, naročil bi bil šodnik vina, da ni človek vsak dan vezan na gostilnico... Moj ljubi Bog, stejem 65 let, od teh sem nepretrgoma služil celih 40 kot prvi knjigovodja v N-ovi tovarni — in mi že za moje zdravje tiče polič vina na dan. In ta-le moja knjiga, ki leži lepo vezana na mizi, je plod mojega dela, mojih izkušenj! — Da, napravil sem red v trgovskem poslovanju v tovarni in sem priporočil do njenega današnjega blagostanja... No, pa so mi dobro plačevali: zadnja leta sem imel 350 kron na mesec, tudi prihrankov sem si bil nabral, ko sem izsolal otroka. He, znal sem varčevati, in moja pokojna žena je bila skrbna gospodinja. Ali njena bolezen in smrt sta mi pobrali, kar sem imel. Kaj pa bi bilo v onih žalostnih časih, da nisem imel denarja? Tako sem ti, ljuba Cilka, žrtvoval vse, da si laže prenašala dolgo bolezen. Res, včasih si bila malo ošata, tu pa tam prepirljiva in sitna, ljubosumna, pa jaz sem ti vse odpustil. Hvaležen sem ti, da si mi rodila in odgojila najina otroka. Tisto pa, tisto! — Andrej je danes ugleden zdravnik, pred dvema letoma se je bogato oženil, dobro se mu godi. Anica pa je bila jedva eno leto učiteljica v Zagorju, pa jo je sprilo njene lepote in njenih vrlin zaslužil bogati Smrkar. Dva fantka ima že. Ta-le na desni je Marko, na levi pa Joško. Bog vaju hrani, vnučka moja. Razposajena sta res, huncveta majna, pa rajši tako, nego bolana in slabotna. In dobrega srca sta oha! — Za Veliko noč vaju obiščem, pa se bomo igrali, pri vaju bom in pripovedoval... Kar dva dni ostanem, pri Andreju pa le en dan, ker se mi zdi, da ne spadam v ono elegantno in razkošno stanovanje, vnučinja Adela pa je mi še premajhna, da bi se igral z njo... Vse svojo družino sem le po spravil: ženo v hladni grobi otroka pa v veselo življenje... Tako bi bilo vse prav, da so mi odme-

rih malo večjo pokojnino, ali 80 kronic pa je v resnici — malo! Da jih imam vsaj 100, bi si mogel kaj prihraniti, da ne bi moral šteti in prešteti, da zvečer prvi konec meseca s poslednjim. Misli sem, da dobim svojo pisateljsko nagrado, pa sem dal poslednji petkotnikski srebrnjak oni revni v podstrežju nad menoj za praznike. Pa je bilo že prav, sicer še revica na sam svetli božič ne bi imela gorke juhe in koščeka mesa... Čudno pa je le, da sta moja otroka pozabila, da slavim danes svoj god, da sem dovršil 65. leto svojega življenja in da je danes Silvestrovo. Zavojček peciva, steklenica vina, pol kg kolin — vse bi mi prišlo prav, ko sem baš danes ostal brez beliča v žepu: nimam drv ko par polenc, da jutri na vse zgodaj segrejem škodolico mleka... Pa jutri! Ob devetih pride pismo: pismo s pismi in nakaznico moje pokojnine, okoli devetih pridrdra poštni voz s pošiljatkami in darovi... Bo pa Novo leto bolj veselo: ne bom kuhal doma, v gostilni bom kosil, potem pojdem v kavarno, kadil bom dobro smodko, pa bo pozabljen nevesni Silvestrov večer... Hm, sedma in pol! Mogel bi tja doli v gostilno, naročil bi polič kuhanega vina, pojedel bi košček sira, dejal bi, da sem pozabil denarnico na mizi, plačal bi jutri... Pa ne maram. Sram bi me bilo, natakara bi mogla misliti, da lažem. Do jutri že prestanem, dasi čutim neko nevesno praznino v želodcu... Zlomka, petrolejka dogorela! Prižgem pa voščeno, blagoslovljeno na Svečnico... Prihodnji tak praznik bo že za mesec dni, kupim novo svečo in jo dam blagosloviti, da mi bo gorela ob moji poslednji uri... Pa čemu bom pasel črne misli! Da me tu pa tam ne vščipne malo pri srcu, bi bil popolnoma zdrav mož. Pomladati bo že boljše! — — — Moje življenje res ni udobno in razkošno, a koliko drugih ljudi je na svetu, ki se morajo pehati za vsakdanji kruh, skrbeti za ženo in otroke... Koliko sem na boljšem sprito takih revežev! Le noč mi je bridko! — Anica in Andrej mi pišeta poredkoma, ali vsakokrat zapiseča na koncu pisma: «Ljubi papa, ako kaj potrebuješ, kar piši...» Otroka moja, sama bi morala vedeti, da je očetu vsak dokaz otroške ljubezni v vsaki priliki dobrodošel! Prosil in moleđoval pa ne bom niti pri vaju ne!

Zehe me! Odeja je brez gorkote, in od kolen doli so mi noge ledene... V postelji se segrejem... Ali vendar bi rad popil požirek gorkega čaja, škodolico kave, kozarec kuhanega vina. Boljše bi spal, ko so noči tako dolge, mizle in puste! — (Vstane in stika med praznimi steklenicami v kotu za omaro.) Kaj pa je to? Ali je mogoče? «Prava sremska silvovka... Hm, ta bo še od lanskega božiča, Anica mi jo je bila z drugimi darovi poslala; pozabil sem na žganje, ko ga nikoli ne pijem, izvemši tu pa tam žličico v čaj ali v črni kavi... A nočjo pa jo bom skril! (S svedrom se mu po velikem naporu posreči izvit zametek.) Kako ta božja kapljica diši, prav po svežih zrelih slivah! Oj, sv. Silvester, v tvoje počastje... Dobra je, toda močna! Malo vode prilijem, da bo tako pol in pol! Kako me je prijetno ogrela! Prav doli v noge jo čutim... In ta blagoslovljena voščena gori tako lepo mirno, z jasnim plamenom sveti na moje Silvestrovo! Še eno čašico, a brez vode! Hihihili...»

Rad bi videl, kako slavijo Silvestrovo pri Andreju in pri Anici! Imajo povabljeni goste, večerjajo v topli dvorani, čakajo Novega leta s pesmijo in šampanjcem... Pri Anici je bolj po domače, pri Andreju pa vse bolj napeto, brez glasnega petja, o polnoči bo svečano čestitanje, odvetnik dr. Slamič bo govoril s patosom svoj govor... Jaz pa bi najrajši sedel kjer v kakem toplem kotu in božal oba vnučka... «Povej še kaj, dedek, bi prosil Marko; rajši zapoj, bi hotel Joško. Pa še Adela bi morala biti poleg, da bi jo malo popestoval... Oj, vi zlati moji vnučki, kako rad vas imam! — Zakaj niste bliže! No, pa se vidimo za veliko noč! — Samo lepe in vesele slike se vrstijo pred mojimi očmi, jasne so in žive vse od mojega detinstva pa do današnjega dne: na prijaznem hribu moja rojstna hiša, pred njo na klopi, moj oče, dobra mamica v prijaznem razgovoru v nedeljo popoldne, sosedje, učitelji, profesorji... mladost, Cilka in najina ljubezen, pa Andrej in Anica... (Začuden upre oči na vrata.) Oj, Cilka, ali si res prišla? V beli obleki si, lepi rjavi lasje ti segajo do vitkega pasu, z zelenim vencem na glavi... Vencek na glavi se bliska ti s kitice... Moj Bog, baš tak si kot na dan najine poroke, oja, ti sepa mlada moja nevesta...! Pa sedi vendar, sedi, Cilka! — To je v resnici lepo, da se spominjam mojega godovanja! Daj mi belo žico, da jo poljubim... Tvoja roka je mizra, ali je moja oledela?... Oprost, da ti nimam s seboj postrežja, Baš danes sem ostal brez denarja, brez drv, brez... To je jutri, Cilka, ti postrežem z orko kavi, jutri bom imel vsega obilju... (Jogel sem iti k Anici, božal bi Marka in Joško, pestoval bi Adelo... Pa glej, tam skozi okno prihajajo vsi trije najini vnučki: oha fantka neseta kar po mraku sočček bizeljčana, Adela

sedi vrh posode, nosi zavoj peciva za dedka... Glej, angelčki so, kodrčki na glavi se jim žarijo v samem čistem zlatu, vrh ramen imajo bele peroti, in kako veselo se smehljajo vsi trije!... Hej, Adela, razveži, kar si prinela, da prigriznem vsi, Marko in Joško, vidva pa postavita sočček v velič... Z gumijevim cevko potegnem polič, ker sem v resnici žejen; silvovka že in peče... To ni pijska zame! Ti veš, Cilka moja, da je nisem maral nikoli, le tako-le včasih žličico v čaj ali črni kavi... Pa zakaj nič ne govoriš, Cilka? Hej, Marko, Joško, Adela, sem na moja kolena, veselo naj bo nočjo na Silvestrovo, na god in rojstni dan vsa naša dedka!... Pa kam ste izginili, zlati moji vnučki? Kam ste se skrili? — Silsi, Cilka, nekdo trka: to sta gotovo Anica in Andrej! Vedel sem, da prideta... Cakajta, kaj vama odpremi! Ne morem vstati, Cilka, more so mi trde in okorne, ko da jih je nekdo okoval v železje... Cilka, povej mi vendar, kako je to, da si prišla, ko smo te, ubožica moja, že pred tremi leti spremili tja daleč na oni solnčni hribček s cipresami obrastel, in smo nasuli ti nasadili pestrega cvetja na tvoji prerani grob?... Strah me je, pa vseeno je lepo, da si prišla tako lepa, mlada, spokojna, s cvetjem je bila zate, ko pripovedujejo — pa to so gotovo le prazne bajke — da mrljici hodijo nazaj po golem pustem kamenju, po ostrih žeblih in nožih, po bodečem trdnju... Uboga Cilka!... Utrujen sem, vina ne morem natočiti, zato pa še korenček silvovke!... Kar tu na naslanjaču bom spal nočjo, ti pa, moja dobra Cilka, leži v moji postelji... Jutri bo boljše!... No-vo le-to pri-de... Ci-li-ka, lah-ko noč, in -ve-se-lo -No-vo le-to...!

Naslednje jutro je prinesel pismo: nekako pisem, nakaznico s pokojnino, tudi pisateljsko nagrado je bil poslal založnik, pridrdral je poštni voz in sél je nesel dva zavoja po stopnicah... a gospod Silvester Ostružnik ni prišel odpirat... V naslanjaču je čakal nočletnih zvonov — voščena, blagoslovljena na Svečnico, je ugašala in slednjič s krlupanjem ugasnila, in Silvester se je na Novo leto prebudil pri svojem patronu, kjer ne potrebujejo ne drv, ne pokojnine, ne drugega posvetnega blaga. Baš na pragu v sveta nebesa sta se dobila in si voščila veselo Novo leto, kot ga še jaz voščim svojim prijaznim čitateljem in prijateljcem.

KOLEDNICE

Slavko Slavac: Ubogi Uštin. Vladislav Stanislav Reymont: Tomek Baran. «Luč» poljudno znanstveni zbornik.

Majhen, ličen, književni dar se je zopet pojavil med nami. Je to nekaj, kar nas je, vzlic temu, da smo vedeli, da pride, prav prijetno iznenadilo. Firma nam ni več povsem nova. Saj so te kolednice sestrelje Kresnic. Moramo ugotoviti, da je založba pri izbiranju snovi imela takrat srečnejšo roko, kot pri prvem izdajanju, in sicer srečnejšo roko pri izbiri prevoda. Pri Kresnicah je izšlo Dostojevskega sicer prav čedno in zelo zanimivo delce «Tuja žena ali moč pod posteljo». Toda ta zanimivost je bila očividna in dojemljiva za literarno izobražena, za one, ki Dostojevskega že kolikorotnik poznajo, ki se je hotel pozanimati tudi za literarno-historičnega stališča za razvoj tega literarnega veleuma. Drugod ima Dostojevski na široko razpredeno sekanje duševnih abnormalnosti abnormalnih ali pa tudi drugače povsem normalnih ljudi na način, ki je tudi splošno zanimiv. Tu pa nas je čisto na kratko uvedel v duševno abnormalno stanje zaljubljenih ljubosumnežev. Ta krotkost, brez splošno-zanimivega okvira, to slikanje, ki ni imelo humoristične zaviti v čisto krotkih, ostro sekanih vijugah je naše ljudi nekoliko oplašila. Sedanji prevod pa je tak, da bo sigurno vsakogar izmed nas zanimal z literarnega in občnočloveškega stališča prav v vsakem oziru, pa bodisi izobražena ali neizobražena, predvsem pa našega kmeta, saj nam tu Reymont slika pripristost in moč, velikodušnost, dobroščnost, globoko vero in udanost poljskega kmeta. V kratkih obrisih nam poda vse to a zelo živo in pestro in poda nam kmeta z njegove dobre strani kot človeka, ki se svojega človeštva zaveda.

Originalno delo nam je napisal pisatelj, ki nam ni povsem nov in kateremu je naš narod star znanec, katerega dobro pozna in katerega dobro opazuje in za katerega zna pisati, ker mu piše iz njegove duše. Slika ni veličanska in veličastna, je priprista in resnična in ima vse vrline, katere je je znal dati pisatelj, ki po vsej pravici zasluži ime ljudskega pisatelja, in ki s svojim pisateljevanjem le pospešuje, kar je dobrega. Temeljnost obravnavanja v prvem Zborniku nam je porok, da je tudi ta zbornik uspel in da je od zadnjik do danes napredoval. Založba se je potrudila in nam prikrla par slik naših umetnikov, ki so od tu ali pa ki so vsaj

med nami delovali. Naša dolžnost je, da vsaj vemo, da eksistirajo, če se že ne moremo več z njimi bavovati.

Slavko Slavac: Ubogi Uštin. Dejanje te povesi se godi nekje na Goriskem med koloni. Neposredno nam slika duševni razvoj neenergičnega mladeniča, ki nima svojih duševnih in telesnih zmožnosti v oblasti. Trpljenje ga tira v brezdelje in obupno tavanje in ga dovede do zadovoljne resignacije, ki je že duševna abnormalnost. Je to nihanje med otopenostjo in divjim gnanim samesa sebe v delu, ki valed tega ne more imeti nobenega haska ne v duševnem ne v materijalnem oziru. Ona, ki spravi vse v tir, je Uštinova mati, ki odkupi premoženje od gospoda in ga tudi reši. Uštinu popolnoma primanjkuje zavest potrebna in nepotrebnega. On hoče, da bodi premožnejše njihovo, se ne zaveda pa tega, da je zato potreben velik trud. Če bi bil dobil Reziro, bi bil morda postal drugačen, ampak le radi njenega vpliva, ne iz samega sebe. Materin vpliv je premajhen. To delo je na vsak način boljše kot pa «Zupan Zagor», ki je izšel pri «Goriški Matici». Moram pa ugotoviti tudi to, kar sem že ugotovil tam, da mu manjka poglobitve. Snov je vredna in potrebna večje poglobitve. Ogromno delo matere zahteva boljše vrednotenje in ne samo sicer lepega realističnega pripovedovanja. Postopanje Reziro bi moralo biti boljše duševno utemeljeno, ker si drugače lahko napravimo napačno sliko o njeni moralni kvalifikaciji. Nas ne zanima tu predvsem to, kakšna je Reziro, ali nam je osebno simpatična ali antipatična, ampak to, kako je podana njena slika, če je njeno ravnanje dovolj dosledno ali ne. Vse nam je sicer iz dela ven razumljivo, razumljivo nam je da pusti Uštin in da vzame Sobanovega Tineta, toda njeni duševni preobrti, njeno izbiranje bi morali biti bolj obrazloženi in sicer bolj obrazloženi v njej in z boljše karakterizacijo Tineta radi primerjanja obeh konkurentov. O Tinetu skoro do zadnjega ne vemo kakšen je. Da, mogoče je celo misel, da ima sicer mnogo fantovske prešernosti v sebi, resne možatosti, preudarnosti, temeljitosti in stalnosti pa ne zaslužitmo pri njem. Radi tega bi skoro lahko obsodili Reziro vihravosti in njena simpatičnost, ki veže iz nje v začetku, se nam v kratkem sprevrže. Na koncu je naša sodba sicer drugačna. Mi bi pa morali biti na vse to pripravljeni. Jaz sem prepričan, da bi bil Slavac vsega tega zmožen, saj vidim, da zna opazovati svoje tipe, ampak za sedaj nam jih podaja še vse preveč zunanje. Naj se uči, da mu se to, kar mu tu priporočam, posreči. Vidi se Slavcu, da nima zaprtih oči za narodovo življenje. Knjiga ima vse vrline ljudske knjige. Slog je lep. Na svoje veselje lahko ugotovim, da pogrđam vsako sentimentalnost in solzavost, ki se mnogokrat tolmači kot pripristost, poljudnost, ljudskost in kaj jaz vem. Dragi Slavac, zastavi kaj kmalu zopet svoje pero, da se zopet lahko kaj pomenimo.

Vladislav Stanislav Reymont: Tomek Baran. To je poves, o kateri lahko brez pridrdra rečem, da je v vsakem oziru lepa. Slog je močan in nam neposredno, z živo silo opisuje trpljenje Tomka Barana in njegovih otrok. Živo življenje vre iz knjige, polno sile in moči. Pripovedovanje je živahno, realistično, verjetno, globoko utemeljeno in usidrano v ljudskih dušah. Živahni, hrupni akordi, veselo razposajeni nas uvedejo, sledi jim takoj in se pomeša med nje mračnost in lepi, polni asonanci. Jezik je tem prehodno lepo prilagojen. Na prvi pogled ugotovimo lahko, da imamo opravka s prostim umetnikom, ki pozna svoj material in s katerim dovršeno operira in ga razporeja, tako da je vse na svojem mestu v pravi količini, pravilno razporejeno. Ljudje se nepresiljeno med seboj razgovarjajo ali pa veselijo le Tomek sedi ob strani in je žalosten, ker je zgubil službo po krivici. Doma ga pa čakajo otroci lačni. Pogledje nadalje do pripristosti do Zagustinko, kako lepo je označena, kako neprisiljeno pohajajo od nje tolažilne besede in nasveti, kako pristno je vse to. Najlepi prizor je oni, ko umira Tomkov otrok, mali Jožek. Nepopisno je, kako dovršeno nam je orisal to vrvenje v Tomkovi kajti, ono blagoslovljajanje Zagustinke. Stran za stranjo sama čista lepota. Zaključeno na vse strani, dovršeno vseskozi. Na nekatere lepote nas je že opozoril prevajatelj Franc Bevk v svojem zagovoru. Na tem mestu naj izrečem vso pohvalo za dovršeno prevoda F. Bevku, ki je mojstrsko preli to delo iz poljsčine v sloveščino. Jezik je tako domač, da se sploh ne spomnimo, da je original tujejezičen; je kot bi bil Reymont napisal to v sloveščini. Citajte to knjigo večkrat, vedno hote naši nove lepote.

«Luč» poljudno znanstveni zbornik. Ta zbornik je sestavljen pregledno in iztrpno in je dobesedno povsem pravo nadaljevanje prvega. Velika uredniška roka je znala ohraniti enotnost pri prvem in pri drugem in enotnost med obema. Zamislek je isti, dosledno iz-

peljan. Nič ni takega, kar bi bilo preveč in kar je, je dovolj. Imamo pa skozi zavest, da se ni zaključeno, ampak da bomo v prihodnjem v istem smislu zopet kaj novega zvedeli. Mogoče, da bo še kdo drugi hotel napisati vsaj k posameznim člankom par pospremnih vrstic. Smatram, da je dovolj važno, da ne gre vse to brez vsakega odmeva mimo nas.

Skromno sem mogel pospremiti te publikacije v javnost. Upam, da, prepričan sem, da bo vse to, kar nisem mogel jaz povedati, čutilo naše ljudstvo samo in da bo z veseljem sprejelo te lične knjižice in jih z veseljem in vžitkom čitalo. Ni lepo samo radi našega lokalnega patriotizma, ampak je lepo zato, ker je res lepo. J. K.

UMBERTO GIORDANO

(K letošnji operni sezoni.)

Giordano ima na letošnjem vzporedju dvoje del: «Fedoro» kot reprizo in «Sibirijo» kot polunovost. Res zanimivo bi bilo slišati, kako uprava utemeljuje to svojo radodarnost.

Giordano je verist. Zloglasni verizem pa se začel z nastopom Mascagnija. Izreden uspeh «Cavallerije», ki si je osvojila v kratkem času vsa gledališča domovine in tujine, je bil preveč omamen, da bi zamogel ostati brez posnemovalcev, in vznikla je ona šola, ki išče svojo zgodovinsko utemeljenost v silnih kontrastih, strastnih ljubeznih, krvnih osveta, ubojih, perversnostih, sploh v vseh mogočih slabostih človeške nature, tako da se umetnost, ki bi morala biti povzdigovanje in poviševanje človeka, poniža do hlapčevstva in klečeplazenja. Tudi kar ni vzvišena v življenju duše, je mogoče idealizirati, vendar dati umetniško obliko, izraziti z najčistejšim jezikom, ki je bil dan človeku in ki je ravno pte, posledice propasti in zločina, to je nemiseln, ki odbija ne samo z navedenega vidika, marveč tudi s stališča dobrega okusa (Paribeni). Verizem v glasbi je pravzaprav zgolj neposredna posledica verizma v literaturi, ker se je pojavil le v operni glasbi, in mirnodušno lahko trdimo, da je bila veristična glasba spočeta zbog verističnega besedila. Konec, ki ga je verizem doživel v slovstvu, je dovolj znan, v glasbi je ta struja doživela še večji neuspeh. Komaj se je bila preinila na vodilno mesto, že je morala kloniti pred mlado, mnogoveč obetajočo šolo. Razen «Cavallerije» in «Glumavca» ni zamogla spočiti pravih umetnin in vsa ostala dela, ki so hotela imeti svoj delež uspeha, so se morala znatno odtujiti prvotnemu nateču. Edina aktivna te že zdavnaj preživela doba je bil Puccini. A on je verist le, v kolikor se njegovo poreklo istoveti z nastopom verizma. Njegova dela so mnogo bolj iskrena, tako da se v vsakem delu pokaže prej ali slej njegova izrazita, povsem čustvena narava.

Giordano je izmed pravih veristov doživel še najstanovitnejši uspeh. Medtem ko sta Mascagnij in Leoncavallo slična onim enočinam, ki izplamtijo in zagorijo v enem samem zublju, zakaj s «Cavallerijo» in «Glumavca» sta se bila že popolnoma izčrpala, je Giordanovo snovanje v večnem presnavljanju in pretvarjanju, tako da se sme od vsakega njegovega novega dela pričakovati nekaj zanimivega in svojevrstnega. «Njegova glasba nima svojega pravega lica, vendar se od drugih razlikuje na kak način. Med najvažnejšimi sodobnimi italijanskimi opernimi skladatelji je mogoče najbolj možganski in najmanj nepriljen, vendar zna razumno računati z efekti in ima smisel za gledališče. Njegova tehnika je dokaj razvita in četudi njegova melodična inspiracija ni preveč silna, mu ne zmanjka včasih tople fraze, kadar jo drama zahteva medtem ko se v ostalem zadovoljuje s tem, da ilustrira zvesto, z veliko pestrostjo in gotovostjo besede in dejanje. Zato potrebuje Giordanova glasba odra, brez katerega bi ne znala veliko povedati, kar ni v bistvu nikak nedostatek.» (Untersteiner).

Umberto Giordano (* Foggia, 27. VIII. 1867.) je dovršil svoje glasbene študije na neapolskem konservatoriju, kjer je nastopil prvič v javnosti na običajnem zaključnem nastopu s simfoničnim delom «Delizia» (1886.). Pozneje je napisal še par simfoničnih del, a že leta 1888. se je prijavil z opero «Marina» v znanemu natečaju, ki ga je bil razpisal E. Sonzogno in iz katerega je izšla kot zmagavalka ravno Mascagnijeva «Cavalleria». Ker se pa to delo ni nikoli izvajalo, smemo smatrati, da se je Giordano predstavil prvič javnosti kot operni skladatelj še le leta 1892. z opero «Mala vita» (pozneje «Il voto»). Delo je zelo realistično in z njega uspehom se je Giordano prepričal, da bi s strogim verizmom ne prišel daleč. S tem načelom je prišel — preko skoro brezpomembne «Regina Diaz» (1894.) — do svojega najplodovitejšega razdobja, v katerem je dojel «Andrea Chénier» (1896.), vršil «Sibirijo» in «Fedoro» (1898.) in «Sibirijo» (1903.). Izmed vseh treh je najboljše «Andrea Chénier», medtem ko je «Sibirija» najslabše, zato je to

slednje Giordano predelal in v tej izdaji se je izvajala prvič letos v milanski «Scala». S temi deli se je Giordano izčrpal, in kar je sledilo (Marcello, Mese mariano, Madame Sans Gêne), je bilo vse bolj nestavovito, razen «La Cena delle Beffe» (1925.) ki je še skoro noviteta. Koliko je v zadnjih letih napredoval in koliko se je njegova umetnost presnovila z ozirom na splošni razmah glasbene umetnosti, nam bo znalo mogoče povedati njegovo najnovejše delo «Il Re», ki se bo letos prvič izvajalo v Milanu.

Kulturni vestnik

Moderna bolgarska revija

Bolgarska revija «Hiperion» je kljub svojemu imenu («Hiperion» je znano najstarejše grško ime za sonce) glasilo najglasnejše moderne literarne skupine. Nerodno je samo dejstvo, da ni niti eden izmed pisateljev, ki sodeluje pri tem listu, v pravem pomenu besede nadarjen. Dramatični prizori, povesi, pesmi in čimna literarna kritika nimajo niti ene strani, ki bi vzbudila zanimanje. Glede vsebine kakor glede oblike dela vse skupaj zelo klavrn vtis in ti slabi uspehi nikakor ne opravičujejo velikih žrtv. Pri neizbrusnem okusu bolgarskega občinstva takšne časopisi niso tako brez škode kot bi si kdo mislil. Vse, kar je v tem časopisu zanimivo, se v tem časopisu zanemarije in ironizira, kar je srednjega in ničvrednega, pa se hvali in povzdiguje. V tem oziru je revija prav tipična.

Razmere v Rusiji

Razmere v Rusiji slikajo razni ruski pisatelji v ogromni množini svojih del; Aleksej Tolstoj priobčuje v svoji zbirki novel «Dnevni put» celo vrsto takih slik. S svojo znano mojstrostjo in lahkoto slika dijaka, ki išče stanovanje in pri tem zaide v različne dogodivščine; boljšega delavca, ki postane iz golega poželjega po denarju voluh in morilec; kuharico, ki bi rada postala gledališka igralca. Prav goljosiško sliko nam prikazuje Valentin Katajev v svoji Defravdantih. Psihologija novodobnega ruskega defravdanta, pisane dogodivščine, ki jih prisliljo k begu, čudoviti tipi, ki gredo mimo njih, divje orgije, ki jim prisostvujejo, vse to odpira tak pogled v današnje ruske razmere, kakor nobeno drugo delo moderne ruske literature. Peter Orejov se peča z izvrški človeške družbe, ki so se bili svojčas iz samoljubnih razlogov pomešali med revolucionarno vrsto in zavirajo tok boljševiškega stroja. Ti «človečki», kakor jih pisatelj imenuje, so se vtihotapili v razne važne urade, se pričrtili med komuniste in hočejo kuhati svojo juho. Propad družinskega življenja in njegove posledice opisuje posebno drastično Ivan Evdokimov v svoji zbirki «Ovrabi». Lipcejkij se je spravlil v svoji zbirki «Molju trnutye» na malega človeka, na delavca, in opisuje njegove pregrehe. Strahota bede odkrije z vso dramatičnostjo Sildrek v svoji noveli «Na dachu», v kateri opisuje, kako je mati iz lakote pojedla svojega lastnega otroka. Novi birokrati, ki postenejo človeka uničujo, je bil Korbov v povesi «Dema Bajunov». Poleg teh je še obilo drugih pisateljev, ki slikajo sodobno Rusijo v zelo živih barvah, a so njih dela umetniško manj dovršena od zgoraj omenjenih.

«Mir iskustva»

To ime nosi krog ruskih umetnikov, ki je pred revolucijo igral vodilno vlogo v ruskem slikarskem življenju. Njihovi člani žive danes raztreseni v inozemstvu. Pred nedavnim so priredili v Parizu svojo posebno razstavo slik. Razstavili so med drugimi zelo znani Korovin, nato Bilbin, Dobužinski, Lanseré, Lebedova, Buse, Sarjan in Šekotihina. Tudi pred kratkim umrl Kustodijev je zastopal z znanim portretom Saljapina. Znani Korovin je ostal v vsakem oziru zvest svoj star slikaški maniri. To so mojstrske impresionistične študije. Tudi Bilbin se v dvajsetih letih ni nič izpremenil. Vsi ostali pa so svojo umetnost v marsičem obogatili. Poleg teh so razstavili tudi nekateri mlajši, med drugimi Gregorijev, Jakovljevi in Suhajev. Znamenit je portret Maksima Gorka, ki ga je napravil Grigorijev. Suhajev in Jakovljevi sta velika umetnika; njih del bi se ne sramoval noben umetnik s svetovno slavo.

Strindberg kot slikar.

Ernst Harms priobčuje v reviji «Kunst und Künstler» zanimiv članek o pisatelju Avgustu Strindbergu kot slikarju. Pravi, da se nahaja vsega skupaj 120 oltinatih slik in brez številca risb velikega pisatelja. Njegova prva slika izhaja iz leta 1872. Strindberg je dejal nekoč: «S slikanjem se je moj pogled tako postril, da vidim posameznosti čisto natančno in jih sestavim v skupine in v red na tak način, da dobi čitatelj močno vizijo pripovedovanega.» Strindbergove slike so za pisatelja zelo karakteristične in biografsko zanimive. Znano je, da se je Strindberg bavil z najrazličnejšimi stvarmi, z raznimi vedami in tako tudi s slikarstvom.

1928

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

1928

voščijo vsem svojim cenjenim odjemalcem, gostom, klijentom, sorodnikom, prijateljem in znancem v Trstu in na deželi naslednji denarni zavodi, trvdke, zaloge, institucije, knjigarne, krojačnice, gostilne, restavracije, posestniki i. t. d. i. t. d.

Bak Anton
Trgovina jestvin in kolonialnega blaga
s prodajo oglja, drv in petroleja
Sv. Ivan 753
pri Trstu

Rebec Alojzij
Čevljarnica
TRST
Via Carducci 36

Tvrška Oskar Varadi
Zaloga vsakovrsnega papirja za
trgovce in papirnatih vreč.
TRST
Via S. Francesco d'Assisi 22

Alessandra Marcovich
Modni salon
TRST
XXX ottobre 15

Brunelli & Comp.
Automobilno podjetje
TRST - SENOŽEČE

Senica Stanko
Trgovina jestvin
KATINARA

Giacomo Levi
Manufakturna trgovina.
Prodaja samo na debelo.
TRST
Via S. Nicolò

Delavsko-kons. društvo
in Anton Sila
TRST
Campo S. Giacomo 5

Giorgio Paulatto & Co.
Manufakturna trgovina
TRST
Via Dante 10

Zavadlal Josip
Pekarna
TRST
Corso Garibaldi 54

„Al vero Risparmio“
Prodeja na obroke
TRST
Via Roma 3

Ravbar Anton
Trgovca
KOMNU

Čevljarnica Vodopivec
TRST
Via Riborgo 29

Lovrenc Rebula
Odlikovana pekarna in slaščičarna
TRST
Via Udine 57. Tel. 41-58

Brivski salon
Šaško & Ivančič
v palači „Adriatica-Spedizioni“
via Giorgio Galatti 24.

Fran Štrancar
Zaloga vina
TRST
Viale XX settembre 94

Leopolda in Karl Prinčič
Gostilna s prenočiščem
GORICA
Via Nazario Sauro 18

Trampuš Fran
Trgovina jestvin
Sv. Ivan, S. Cillino 751

Suban Fran
Gostilna
Sv. Ivan pri Trstu

Ravbar Ivan
Trgovina jestvin
TRST
Sv. Mar. Magd. zgornja 8 (Divio)

R. Camponovo
Skladišče pohištva
TRST
Viale XX settembre 33

J. Černe
TRST

Hinko Schmidt
Trgovina jestvin
SV. IVAN
pri Trstu

Trgovca August Sbuelz
in prodajalec
F. Udovič
TRST
Via Mazzini 38

Anton Renko
Trgovina jestvin
TRST
Campo S. Giacomo 16

Andrej Urdih
Trgovca
TRST
Via Cesare Battisti 9

ALESSANDRO LEVI MINZI
Zaloga pohištva

TRST
Via Rettori 1
Via Maccanoni 7-15
Via Cesare Battisti 8

ŽIVNOSTENSKA BANKA

LEKARNA CASTELLANOVICH

Lastnik F. Bolaffio

TRST
Via dei Giuliani 42

V. COMINOTTI

OSREDNJA MLEKARNA
Via della Ginnastica 12 - Tel. 41-63
PODRUŽNICA
Via Dom. Rossetti 8 - Tel. 33-51
TRST

F. ŽAGAR

Odlikovana destilacija brinjevca, tropinoveca, zaloga vina in likerjev

TRST
Via S. Francesco 18, vogel PaestrinaPodružnica
Ljubljanske kreditne bankeTRST
Vogel via Valdirivo 27 - Via XXX Ottobre

IVAN KERŽE

Zaloga kuhinjskih potrebščin

TRST
Piazza M. R. Imbriani 1

JAKOB BEVC

Zlatare in urarce

TRST
Campo S. Giacomo 3
Podružnica: Sv. M. Magd. zg. št. 1

TRGOVSKO-OBRTNA ZADRUGA

registrovana zadruga s neom. jamstvom

TRST
Via Milano 20 (vogel XXX Ottobre)

Andrej Klun
trgov. jestvin

TRST
Sv. Ivan 1409

Maria Accerboni
Manufakturna trgovina

TRST
Via Genova 21

Kovačič Rudolf
Zobotehnik

TRST
Via Valdirivo 35, I.

M. Aite
Trgovina modnega in manufak. blaga

TRST
Via Mazzini 37

Ivan Bidovec
Trgovina jestvin in kolonialnega blaga

TRST
Via Genova 15

Leopold Kuret
Trgovina jestvin

TRST
Sv. M. M. 557 Via Plume
(vogel Costalunga)

Tvrška
Jakob Vatovec nasl.

TRST

Princ Ivan
lastnik buffeta

TRST
Via XXX Ottobre 19

Alberto Bignami
zaloga vrvi in aličnih potrebščin

TRST
Via Economo 16

A Jaklič
trgovina jestvin in pekarna

Sv. Ivan pri Trstu

Josip Prelog Antonov
trgovina jestvin

TRST
Via della Guardia 44

G. Struchel
Manufakturna trgovina

TRST
Via Mazzini 36

Tvrška Davide Cavaliere
Prodajalna izgotovljenih oblek in blaga
za moške obleke

TRST
Corso Garibaldi 5

„Alle grandi fabbriche“
(Luigi Broni)
Skladišče moških oblek in blaga
Lastna krojačnica

TRST
Corso Garibaldi 10

Vek. Plesničar
in trvdka
Bruschina & Comp.

TRST

Tvrška „Old England“
Prodajalna izgotovljenih oblek in suknja

TRST
Corso Vitt. Em. III, 26

Romeo Cipriani
Manufakturna trgovina

TRST
Piazza Goldoni 12

G. Dollinar
Uvoz in izvoz papirja

TRST
Via Ugo Polonio 5

Josip Prelog
Trgovina jestvin

TRST
Via dell'Istria 75

Ivan Prelog
Trgovina jestvin in kolonialnega blaga

TRST
Via Molino a vento 1

Povh Alojzij
Urar in zlatar

TRST
Piazza Garibaldi 2, I

Pepina in Franc Zafred
Gostilna pri „Starem Lenčku“

TRST
Campo Belvedere 1

K. Susič

TRST
Via Roiano 2

Ivan Rolih
Trgovina jestvin

TRST
Sv. M. Magd. Campanelle 587

Tvrška Gregor Zidar
Trgovina jestvin

TRST
Via Fiume 48

Vekoslav Zega
Trgovina jestvin na drobno in debelo

TRST
Via Cesare Battisti 17

Jakob Perhauc
Prodajalna likerjev

TRST

Josip Dolčič
Prva tržaška obrtniška za izdelovanje
kislega zelja in repe

TRST
Via della Sorgente 7 - Via Malolica 15

Forcessin
čevljarica

TRST
Via Capria 5
Pri Sv. Jakobu

Lipanje Franc
Gostilničar

TRST
Via Ceppa 18

Tržaška kmet. družba

TRST
Via Torre bianca 19

Kobal Fran
Zaloga piva Dreher

OPČINE

„Salone Elena“
Lasuljar za gospe

TRST
Corso Garibaldi 25

Rucker Fran
Mlekarna na drobno in na debelo

TRST
Via S. Lazzaro 20

Pavla Kamenšek
gostilničarka

GORICA
na Kornu št. 8

Ivan Jajčić

TRST

Ivan Tomažič
Trgovina jestvin

TRST
Via Molino a vento 3

Leopold Štrekelj
Trgovina jestvin in kolonijalnega blaga

TRST
Piazza Garibaldi 6

Mavrič Just
Trgovina jestvin

TRST
Via dell'Istria 14

Šircelj
Buffet

Via S. Caterina 9
in via Olinastica 9

Andrej Ražem
Novinar

LJUBLJANA

Manfreda & Paulatto
Manufakturna trgovina

TRST
Via Cavana 8
in via Felice Venezian 14
telef. 41-71

Fran Knežič
manufakturna trgovina

TRST
Corso Garibaldi 24 tel. 47-99

Odlikovana krojačnica
Martin Poznajšek

TRST
Via Carducci 36

ATTILIO VOLTOLINA

Odlikovana tovarna testenin

TRST
Via dell'Istria 78 - Telef. 27-80

Oživila med pogrebom

V Luray-u v državi Virginiji (Severna Amerika) se je začela v krsti ležeča dozdevno mrtva ženska med pogrebom gibati. Ko so to opazili pogrebniki, so krsto takoj odkrili in vzrli pokojnico živo pred sabo. Pred nekaj dnevi ji je bil namreč padel kamen na glavo. Ženska je kmalu okrevala in izjavila, da je zasledovala vse, kako so jo bili preoblekli, položili v krsto, okrasili žalno sobo, kako so zaprli krsto, kako so jo dvignili na rame, vse to je zasledovala, toda gani! se nikakor ni mogla.

Soročnik kraljev — bankir

Londonška družba ima sedaj penzacijo. Marquis (mejni grof) Cambridge, nekdanji angleški kralj, ker je sin njenega brata, se je odločil, da se posveti bankirstvu. Vstopil je v Coutt banko v Londonu, da se praktično izuči. Ta banka spada med najodličnejše denarne zavode in ima skoraj izključno plemenitaške stranke. Dosedlej je bil Cambridge navaden angleški veleposelnik, ki se je bavil posebno rad s kuretinami. Banka, pri kateri misli priti nekdanji angleški kralj v načelstvo, je bila ustanovljena l. 1692. in je menda najstarejši denarni zavod v Londonu.

Tržaška burja,

ki je te dni tako hudo razsajala pri nas, je raznesla po vsej naši pokrajini »Vedež«. Zato naj vsakdo poskrbi, da mu na stečaj odpre vrata in da ga prijazen sprejme, ker je »Vedež« naš zvesti spremeljalec skozi celo leto, njegovi zlati nauki, praktični nasveti, točni podatki o davkih in kolkah, sigurni kazipot po Trstu in Gorici, točno urejen koledar — vse to nam služi vsak dan.

Dobi se v knjigarni Stoka v Trstu in v vseh podeželskih trgovinah.

Gospodarstvo

SEMEJA **TRJEŠČINE**

Tržaška kmetijska družba v Trstu se je preskrbela za tekočo gospodarsko sezono z vsemi kmetijskimi potrebščinami, svežo zalogo zajamčenih semen iz Nemčije, raznim kmetijskim orodjem in stroji ter umetnim gnojilom. V njej skladiščijo dobite bogato zalogo vseh gorilomenjenih potrebščin. Te dni je prišla novo pošiljatev transportnih vrčev za mleko od litrov 10, 20, 25 in 30, ter zadnje naročilo okoličanskih žup, ki so bile naročene po meri in teži danih po okoličanskih kmetovalcev. Slamorenice »Mayfahrt« oddajajo tudi na obroke proti običajni garanciji. Seme domače detelje in lucerne. Prijeli smo večjo množico večne detelje ali lucerne ter domače detelje, izbrano in najlepše zajamčeno seme. Priporočamo vsem, ki bodo potrebovali to seme, da si ga prednamenujejo, da zanje lahko rezerviramo. Modra galica. Vabimo naše druge in vinogradnike, ki želijo imeti angleško modro galico, da se jim preje prednamenujejo. Naročila pisma ali ustnena sprejmemo do preklica v našem uradu ulica Torrebianca št. 19.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ulica Torrebianca 19, in Raffineria 7, tel. 44-39.

Loterijske številke

Izžrebane dne 31. decembra 1927.

BARI	12	17	45	80	53
FIRENZE	87	69	31	40	44
NAPOLI	24	9	12	81	54
MILANO	52	33	15	3	29
PALERMO	60	68	76	8	23
ROMA	74	15	18	4	82
TORINO	43	4	72	79	34
VENEZIA	56	49	13	48	80

BORENO POROČILO

Trst, 31. decembra 1927.
Amsterdam 763-769, Belgija 263-267, Francija 7457-7467, London 9230-9250, New-York 1887-1893, Španija 318-324, Švicarska 364.75-366.75, Atene 25.05-25.55, Berlin 449.50-455.50, Bukarešta 11.80-12.20, Praga 56.92-56.22, Ogrska 329-335, Dunaj 264.30-270-50, Zagreb 33.30-33.90.
Uradna cena zlata (30. 12.) L. 365.11; vojnoobkrožinske obveznice 73.

DAROVI

Mesto novoletnih voščil daruje zdravnik dr. Just Pertot Lit. 50. — »Solskemu društvu«.

V počastitev spomina pok. Janka Dekleva daruje N. N. Divača, Lit. 30. — za »Solsko društvo«.

Brata T. I. in F. darujeta ob obletnici smrti nepozabnega brata Pavla Lit. 100. — za »Solsko društvo«.

Vesela družba daruje »Solskemu društvu« kot novoletno voščilo L. 62. — in sicer darujejo: Stegel Franc Lit. 10. —, Karel Cernač, Neža Milavec, Anton Milavec, Anton Milharčič, Ivan Klemenec, vsak po 5. — lir; Viktor Benčan, Ivan Penko, Gržina Franjo, Jakob Zenko, Ivan Glazar, Anton Bole, Peter Bergoč, Luka Bergoč, Anton Milharčič, Gašper Bergoč, Andrej Cesnik, Franjo Maver, Franjo Pertot, vsak po 2. — lir; g. Karel Borjančič 1. — lito.

Gdčna N. N. daruje Lir 100. — za božičnico Z. p. Š. dr.

Vsem cenjenim darovalcem prav srčna hvala!

Anica Kristanšek

Dragotin Rudenšek

zaročena

Celje 26. decembra 1927. Trst

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 5142

AUTO na 2 sedeža, v popolnoma dobrem stanju, se prodaja po zelo nizki ceni. »La Fondiaria« - Barkovlje, Viale Reg. Elena št. 137. 1

HLAPCA večje vinogradništvo in vinarstva sprejme Starec »La Fondiaria« Barkovlje. 2

NEVESTE POZORI Za 300 lir dobite zimmice in vzmeti za dve postelji. Jelerčič, tapetnik, Trnovo - Il. Bistrica. 3

VDOVEC, srednjih let, z lastnim stanovanjem, želi znanja v svrhu ženitve z gospodino ali vdovo brez otrok, okoli 35 let staro. Samo resne ponudbe pod »Vdovec« na tržaško upravnništvo. 4

ODDA se dobro išče trgovina z mešanim blagom v Gorici. Naslov pri goštni upravi. 5

UGLEDEN gospod želi znanja z gospo v svrhu konverzacije v hrvaškem jeziku proti nemščini, italijanščini, francoščini. Ponudbe pod »Konverzacija« na tržaško upravnništvo »Edinosti«. 6

DVA klavirja, v najboljšem stanju, se prodajata radi selitve po najugodnejši ceni. Pojasnila v Postojni št. 132. 7

ELEKTRICIST se sprejme takoj v stalno službo pri hidroelektrični centrali na Gorickem. Ponudbe pod elektricist na tržaško upravnništvo. 8

FOTOGRAFIČNI aparat 13x18, popoln, nov, objektiv Steinheil Orthostigmat 6.8, 29 cm, prvovrsten za skupine in portrete, se prodaja za L. 650 (stane 1600). Via R. Manca 27, III. Schelhaus. 9

KNJIGE, več slovenskih in nemških romanov, za ceno prodajo, Via Ruggero Manca 22, III. Schelhaus. 10

SOD 335 l je padel s kamjona v petek od svetilnika zmagod mitnice v Barkovljah. Najditej naj ga naznani Cinku, Via Ghega 8, proti nagradi. 12

PAZITE! Najboljša, najlepša, najcenejša obuvalec dobite pri Rebcu - Trst - Carducci 36. 1158

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Trvdka G. Dollinar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 1452

E. PECENCO Stroji za šivanje, vezenje in pletenje, za dom in vsako obrtništvo. Potrebščine. 3 Napejlave z motor. pogonom. Popravila. Brespiacca pouk v voženju

ZLATARNA Albert Povh Trst, Via Mazzini 46 Kupuje zlato, srebro in krome. Popravila in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

Najvišje cene plačujem za

KOŽE kun, zlatice, lisic, dihurjev, vider, jazbec, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev itd. itd. pošiljate po pošti.

D. Windspach - Trst

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16
Telefon int. 36-65.

MLAD človek 18 let v mesto ali na delo. Naslov pove goštni uprava. 11

POZORI Velika zaloga vseh mrtvaških potrebščin. Krste za odrasle od L. 60 naprej; krste male od 15 L. naprej. J. Sakida, Dornberg. 1512

SPALNI divani, otomane, navadni in luksuzni. Ferjancic, tapetnik, via S. Maurizio 9. 1579

GLASOVIR »Bösendorfer«, originalen, v dobrem stanju se prodaja za L. 2.200. Rotonda Boschetto 556/III. 1710

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavce, via Giulia 29. 1693

Oscar Canarutto

urar-zlatac

Trst - Via M. R. Imbriani št. 13 s podružnico v Via Giacinto Gallina 5.

Kupuje, prodaja in zamenjuje vrednostne predmete. (1089)

Edina zaloga drobnar je na debelo

EUGENIO PINCHERLE

Gorica. Piazza della Vittoria 24

Ustanovljena l. 1853 - Tel. int. 166

Najstarejša trvdka v tej stroki

Priporoča se trgovcem,

kramarjem in krošnjarjem.

Cena zmerne. (861) Postrežba točna

VOLNENINE
Velour
Angleško blago
Flanela
Astrahan
Peluches
MANUFATURE
PAULATTO
TRST
VIA DANTE 10 - VIA MAZZINI 32

Publ. TYTAN - Trieste.

Al Gran Risparmio

S. LEVI

Trst, Via S. Lazzaro 9

NOVI DOHODI 1100

VOLNENINE v vseh barvah od L. 2.20 do L. 2.50
PARTIJA FUSTANA, double face . 4.70 do L. 4.90
ADAPOLAM centim. 80 . od . 2.20 do L. 3.50
PLATNO za poročno perilo 150 centim. po L. 5.50
PLATNO »Dowlas«, debelo, vis. 150 po L. 6.50
SUKNO »pettinato«, fino, meter . . . po L. 4. —
AORGI za straje po L. 3.70
BORGI za delavske hlače po 7. —, 9. —, 10. —, 12. — in 15. — L. meter.

Velika izbira BLAGA ZA PRTE.

SPECIALITETA: Pletenine, volnene in fuštanjaste ter svinke in o-roške nogavice.

Blago prve vrste. — Postrežba točna.

Prilika za plesne večere
"OLD ENGLAND"
Trst - Corso Vitt. E. III. št. 26 - Trst
Črne izdelane obleke od L. 250 — naprej
Smoking po meri od L. 395 — naprej

NA OBROKE

Obleke, paletots, dežni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, giljete, vojni pullover, blago velour i. t. d. Znižane cene! Pogoji ugodni!
Via Roma 3, III. nadstropje

ZDRAVNIK

dr. Franc Gruden
ordinira s 1. januarjem
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarni Roma)
od 10.30 do 13

V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

ZENNARO & GENTILI-TRST

Skladišča: Via Pier Luigi da Palestrina št. 3 in 7 - Tel. 225
Prodajalna na drobno: Piazza in Via Renato Imbriani (prej S. Giovanni) tel. 2689
Prosta luka: Skladišče št. 4, tranzit. Prosto erarične carine.

Največja skladišča Julijske Krajine

in bogata na izbori nacionalnega in češkega porcelana vsake znamenite tovarne in Starodavne in odlikovane tovarne RICHARD GINORI di Doccia (Firenze) i skladiščem tranzita za izvoz porcelana, lončevin, kristalov, stekla, namiznih in toaletnih servisov, damizan, velikih črnih butlijk, belih in zelenih za lekarne kakor tudi damizan s pipo. — Bokali in vaze za cvetlice s krasnimi okraski po L. 6. — komad. Imitacije kristala vseh vrst krožnikov.

Velika izbira majoličnih in kovinskih kipov z zajamčenimi urami! Potrebščine za razsvetljavo, cevi za ročne in stenske svetiljke, tulipani in zvonce za električno razsvetljavo, kovinski predmeti, alpeka, jedilno orodje itd.

Kozarci (čase) v raznih oblikah iz finega stekla za družine in javne lokale po izrednih cenah:

Čase: za likerje L. 1. —; čase za vermouth, majhne L. 1.20; za vermouth, (velike) L. 1.30 za korjak L. 1. —; za vino, L. 1.40; za vino, velike L. 1.50; za vodo L. 1.60. Namizni kozarci za gostilne: 1/2 l. 1. —, 1/4 l. 1. —, 1/8 l. 1. —, 1/16 l. 1. —, 1/32 l. 1. —, 1/64 l. 1. —, 1/128 l. 1. —, 1/256 l. 1. —, 1/512 l. 1. —, 1/1024 l. 1. —, 1/2048 l. 1. —, 1/4096 l. 1. —, 1/8192 l. 1. —, 1/16384 l. 1. —, 1/32768 l. 1. —, 1/65536 l. 1. —, 1/131072 l. 1. —, 1/262144 l. 1. —, 1/524288 l. 1. —, 1/1048576 l. 1. —, 1/2097152 l. 1. —, 1/4194304 l. 1. —, 1/8388608 l. 1. —, 1/16777216 l. 1. —, 1/33554432 l. 1. —, 1/67108864 l. 1. —, 1/134217728 l. 1. —, 1/268435456 l. 1. —, 1/536870912 l. 1. —, 1/1073741824 l. 1. —, 1/2147483648 l. 1. —, 1/4294967296 l. 1. —, 1/8589934592 l. 1. —, 1/17179869184 l. 1. —, 1/34359738368 l. 1. —, 1/68719476736 l. 1. —, 1/137438953472 l. 1. —, 1/274877906944 l. 1. —, 1/549755813888 l. 1. —, 1/1099511627776 l. 1. —, 1/2199023255552 l. 1. —, 1/4398046511104 l. 1. —, 1/8796093022208 l. 1. —, 1/17592186044416 l. 1. —, 1/35184372088832 l. 1. —, 1/70368744177664 l. 1. —, 1/140737488355328 l. 1. —, 1/281474976710656 l. 1. —, 1/562949953421312 l. 1. —, 1/1125899906842624 l. 1. —, 1/2251799813685248 l. 1. —, 1/4503599627370496 l. 1. —, 1/9007199254740992 l. 1. —, 1/18014398509481984 l. 1. —, 1/36028797018963968 l. 1. —, 1/72057594037927936 l. 1. —, 1/144115188075855872 l. 1. —, 1/288230376151711744 l. 1. —, 1/576460752303423488 l. 1. —, 1/1152921504606846976 l. 1. —, 1/2305843009213693952 l. 1. —, 1/4611686018427387904 l. 1. —, 1/9223372036854775808 l. 1. —, 1/18446744073709551616 l. 1. —, 1/36893488147419103232 l. 1. —, 1/73786976294838206464 l. 1. —, 1/147573952589676412928 l. 1. —, 1/295147905179352825856 l. 1. —, 1/590295810358705651712 l. 1. —, 1/1180591620717411303424 l. 1. —, 1/2361183241434822606848 l. 1. —, 1/4722366482869645213696 l. 1. —, 1/9444732965739290427392 l. 1. —, 1/18889465931478580854784 l. 1. —, 1/37778931862957161709568 l. 1. —, 1/75557863725914323419136 l. 1. —, 1/151115727451828646838272 l. 1. —, 1/302231454903657293676544 l. 1. —, 1/604462909807314587353088 l. 1. —, 1/1208925819614629174706176 l. 1. —, 1/2417851639229258349412352 l. 1. —, 1/4835703278458516698824704 l. 1. —, 1/9671406556917033397649408 l. 1. —, 1/19342813113834066795298816 l. 1. —, 1/38685626227668133590597632 l. 1. —, 1/77371252455336267181195264 l. 1. —, 1/154742504910672534362390528 l. 1. —, 1/309485009821345068724781056 l. 1. —, 1/618970019642690137449562112 l. 1. —, 1/1237940039285380274899124224 l. 1. —, 1/2475880078570760549798248448 l. 1. —, 1/4951760157141521099596496896 l. 1. —, 1/9903520314283042199192993792 l. 1. —, 1/19807040628566084398385987584 l. 1. —, 1/39614081257132168796771975168 l. 1. —, 1/79228162514264337593543950336 l. 1. —, 1/158456325028528675187087900672 l. 1. —, 1/316912650057057350374175801344 l. 1. —, 1/633825300114114700748351602688 l. 1. —, 1/1267650600228229401496703205376 l. 1. —, 1/2535301200456458802993406410752 l. 1. —, 1/5070602400912917605986812821504 l. 1. —, 1/10141204801825835211973625643008 l. 1. —, 1/20282409603651670423947251286016 l. 1. —, 1/4056481